Влада – Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 214 (1214) ♦ Вівторок, 14 листопада 1995 року ♦ Ціна договірна

Зимно. А в україно-російських відносинах – потепління?

Керівник Федеральної прикордонної служби Росії Андрій Ніколаєв під час зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою в суботу ввечері передав йому особисте послання Президента РФ Бориса Єльцина.

Про це повідомив агентству «Інтерфакс-Україна» у неділю перший помічник Президента України Олександр Разумков. Він заявив також, що «обмін думками, який відбувся, як і деякі попередні події, свідчить про певні позитивні зрушення, котрі намітилися в позиціях сторін і, безсумнівно, можуть сприятливо вплинути на україно-російські відносини».

***

Нині з'явилася реальна можливість просунутися вперед у справі поділу Чорноморського флоту, вважає високопоставлений представник командування українських ВМС.

В інтерв'ю кореспондентові агентства «Інтерфакс-Україна» у неділю він повідомив, що у штабі українського флоту завершено підготовку документів до наступної зустрічі експертних груп України і Росії з поділу ЧФ.

Зустріч експертів, як передбачається, відбудеться у середині листопада в Києві чи Москві. 23—25 листопада у Сочі цю проблему, як очікується, обговорюватимуть командуючі флотами під час зустрічі міністрів оборони двох країн.

Співрозмовник «ІФ-Україна» підкреслив, що українські пропозиції не порушують жодного пункту раніше досягнутих угод. За твердженням представника ВМС, ЧФ Росії для базування кораблів надаються найзручніші Севастопольська та Південна бухти, а також низка об'єктів на території Севастополя.

Пунктами базування ВМС України, згідно з пропозиціями, мають стати Севастополь, Феодосія, Новоозерна (Донузлав), Очаків, Одеса, Саки. У Севастополі український флот має намір базуватися у Стрілецькій, Карантинній та Козачій бухтах, а також мати штаб та органи управління.

Останнім часом, за словами представника командування ВМС України, підхід російської сторони до проблеми поділу ЧФ став більш конструктивним, що дає можливість з оптимізмом дивитися на перспективи переговорів.

ПОСЛИ ВВАЖАЮТЬ: СПІВПРАЦЮЄМО ДОБРЕ

10 листопада Голова Верховної Ради Олександр Мороз прийняв Надзвичайного і Повноважного Посла Республіки Корея Лі Хан Чуна на його прохання.

Посол зауважив, що в його країні очікують найближчим часом візит міністра закордонних справ України Геннадія Удовенка. Ми, сказав він, передали запрошення Президенту України

(Закінчення на 2-й стор.).

ПРОГНОЗИ, після яких навіть сталь плавиться

Промислове виробництво в Україні у жовтні 1995 року зросло у порівнянні з вереснем на 18%

Про це повідомив журналістам радник Президента з питань макроекономіки Анатолій Гальчинський.

Він зазначив, що цей показник «свідчить про відносну стабілізацію показників ВВП і промислового виробництва».

Коментуючи на прохання агентства «Інтерфакс-Україна» макроекономічні показники жовтня, помічник Президента Валерій Литвицький сказав, що зростання виробництва викликано насамперед високими обсягами переробки сільгосппродукції, у тому числі цукрових буряків і соняшнику, у жовтні.

«Таких темпів зростання ми не знали вже кілька років», — сказав В. Литвицький, відзначивши також тісний зв'язок між зниженням темпів інфляції та зростанням виробництва.

У жовтні рівень інфляції становив 9,1%, знизившись у порівнянні з вереснем на 5,1%. Цей показник «вселяє певний оптимізм», сказав А. Гальчинський, нагадавши, що у жовтні 1994 року рівень інфляції становив 22,6%.

За словами радника Президента, у листопаді інфляція очікується на рівні 7—8%. Така тенденція, на думку А. Гальчинського, є дуже серйозною з точки зору фінансової стабілізації й дозволить вийти до кінця року «на цифри, закладені у програмі корекції економічних реформ».

За 8 місяців 1995 року виробництво в Україні знизилося на 14%. Уряд очікує, що за підсумками року спад виробництва становитиме до 8%. У 1996 році, за прогнозом, виробництво зросте на 0,6%, а інфляція до кінця 1996 року знизиться до рівня менш аніж 1% на місяць.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

МВФ пропонує збільшити оберти

У Києві завершила роботу місія Міжнародного валютного фонду, яка підбила підсумки виконання умов меморандуму про співробітництво між Україною і МВФ 1995 року.

Як повідомив «Інтерфакс-Україна», за словами голови МВФ в Україні Алекса Сундакова, Україна в третьому кварталі трохи відхилилася від програми Stand-by. При цьому він відзначив, що уряд України і місія МВФ розробили низку заходів, пов'язаних з проведенням монетарної політики, «щоб до кінця року виправити стан» і вийти на планований дефіцит бюджету в 331 трлн. крб (7,3% від ВВП).

«Коли а ці заходи будуть виконані, наприкінці грудня — на початку січня можна очікувати надання четвертого траншу кредиту Stand-by розміром близько 350 млн. доларів», — повідомляє він.

Зі скрипом, але приватизуємося

Президія Кабінету міністрів України обговорила на засіданні перебіг приватизації 1995 року і затвердила в основному проект Державної програми приватизації на 1996 рік.

Голова Фонду держмайна Юрій Єхануров, котрий виступив на засіданні, повідомив, що до початку жовтня одержали приватизаційні майнові сертифікати або відкрили приватизаційні депозитні рахунки понад 21 млн. чоловік, що становить 41 % населення.

За 9 місяців цього року приватизовано 6380 об'єктів малої приватизації, додатково розпочато продаж акцій 1879 об'єктів великої приватизації.

На засіданні президії зазначали, що місцеві органи влади не вжили всіх потрібних заходів для прискорення приватизації. У ряді областей з великим запізненням затвердили перелік об'єктів малої приватизації. Органи приватизації, міністерства, обласні адміністрації не змогли належним чином впровадити практику конкуренції. Внаслідок за 9 місяців цього року до місцевих бюджетів надійшло трохи менше як 3 трлн. карбованців, або 3,3 % від річного завдання.

У номер

Посли вважають: співпрацюємо добре

(Початок на 1-й стор.).

Леоніду Кучмі відвідати з візитом Республіку Корея. Корейська сторона вважає, що візит глави Української держави відбудеться на початку наступного року.

Торкнувшись економічного співробітництва між Республікою Корея та Україною, посол запевнив, що він робить й надалі робитиме все можливе, щоб у цій сфері прогресували обидві сторони. 20 мільйонів доларів — такою сумою вимірювався два роки тому обсяг взаємного торгового обороту. З тих пір цей показник зріс до 140 мільйонів, тобто у сім разів. Причому характерно, що 20 мільйонів припадає на експорт товарів з Республіки Корея в Україну, а 120 мільйонів — це імпорт товарів з України в Республіку Корея.

***

Цього ж дня Олександр Мороз прийняв Надзвичайного і Повноважного Посла Угорської Республіки в Україні Лоранда Тота. Ця зустріч була схожа на імпровізовану прес-конференцію. Посол ставив запитання, а спікер нашого парламенту відповідав на них. Насамперед, з ініціативи посла було порушено питання, що стосується положення національних меншин в наших країнах. Олександр Мороз сказав, що на його думку, на прикладі України та Угорщини можна було б зробити модельний варіант для Європи як зразок створення єдиної законодавчої системи, яка б охоплювала такі галузі, як проблема національних меншин, культури, спорту, освіти, охорони здоров'я.

Сторони торкнулися питання про підготовку проекту нової Конституції України. В цьому плані, сказав Олександр Мороз, працюють і наш Президент, і Верховна Рада.

На реформи обмаль часу

Науково-практичний семінар «Економічна політика держави із забезпечення проведення реформ» відбувся в Харкові. Серед його організаторів — асоціація розвитку приватного підприємництва «Єднання», представництво Світового банку в Україні, міжнародний фонд «Відродження». У роботі семінару взяли участь провідні економісти, підприємці, бізнесмени. Обговорюючи питання макроекономічної політики держави, фінансово-грошової системи, радник адміністрації Президента України, президент міжнародного фонду «Українські реформи» академік Валерій Геєць зазначив, що здійснити сьогодні в Україні економічні реформи ще можливо, хоча вже багато складніше, ніж це можна було зробити кілька років тому. Однак, на його думку, в країні є ще запас часу у два-три роки, щоб змінити ситуацію на краще. Якщо реформи не підуть, у державі розпочнуться процеси, результати яких важко прогнозувати. Нині на межі виживання опинилися пенсіонери, працівники бюджетної сфери. Ще кілька років тупцювання на місці — і в такому становищі може опинитися чи не все населення України, вважає академік.

Нам треба знати історію, її етапи і найважливіші події

Текст виступу Голови Верховної Ради України Олександра Мороза по Українському телебаченню 6 листопада 1995 року

Дорогі друзі!

Хочу звернутися до вас із приводу визначної дати в історії нашого суспільства і держави — 7 листопада. По-різному ставляться до цієї дати в Україні, як і у всьому світі. Але ніхто не може оминути її — так багато вона принесла змін у розвиток цивілізації. Попри всі відхилення від магістральної ідеї Жовтневої революції — позитивних усе-таки змін.

Для України ця дата на сучасному етапі її розвитку стала своєрідним водорозділом: це історично значуща подія чи ні? Вважаю, що так.

Хочу висловитися щодо помилковості спрощених оцінок. Жовтень сімнадцятого — все-таки революція, а не більшовицький (як дехто вважає) переворот. Революція, до якої, мабуть, суспільство ще не було готовим, але ця подія так прискорила формування суспільної свідомості, що логіка революційних перетворень стала повністю збігатися з рівнем свідомості переважної більшості населення.

Так було. Тому тим, хто засуджує Жовтневу революцію з позицій сучасної української державності, варто було б згадати, що ні імператор, ні Тимчасовий уряд і гадки не мали про суверенні права України, її мову, культуру і державність.

Напевне, Україна могла би стати державою і в інший спосіб. Але коли б те було, коли б об'єдналися її землі, якби не Жовтень, не героїчна боротьба 1939—45 років, коли фашизму протистояла велика держава, захищаючи яку, в тому числі і Україну, представники більше сотні народів? Про це згадується особливо тепер, у дні визволення столиці нашої країни.

Чи була б тепер Україна державою, якби не події останнього десятиріччя?

Ніхто не відповість, як би все це могло бути. Історія — річ конкретна. Було так, як було. Нам треба знати історію, її етапи і найважливіші події.

У ці дні в Києві згадують про юнаків, що поклали свої голови під Крутами. Трагічна сторінка Києва та України. Хлопцям би ще жити і жити. Але так само хотіли жити юнаки та дівчата — жертви Трипільської трагедії. Не знаю, чи досліджував хто, але можна припустити, що у деяких жертв Крут і Трипілля були одні батьки. Принаймні точно можна сказати, що мати була одна — Україна, і що для неї не було більшої муки, ніж бачити, як до смертної межі іде брат на брата чи батько на сина.

Не судімо ні тих, ні інших. Вони хотіли кращого собі і народові. Не зв'язуймо жорстко витоки своєї нинішньої поведінки з тими далекими подіями. Треба давати оцінку самим собі. Теперішнім.

7 листопада зійдуться наші громадяни на мітинги під різними гаслами. Звучатиме там тривога і обурення, звучатимуть різноманітні заклики. Нехай так буде. В тому нема нічого дивного.

На мітингах під революційними прапорами згадають економічно достойніше життя, славні трудові та військові перемоги. Згадають і помилки нинішньої влади, дістанеться Президенту, Верховній Раді і урядові.

Вклонімося цим людям. Їм нічого соромитися свого життя, вони прожили його чесно, в ім'я своєї Вітчизни. Без їхньої праці не було б мови про нашу потенційну могутність, ніхто би не хотів у світі мати справу з нами як з державою. Вірю, що ідеї соціальної справедливості, через які вони сприймали Велику Жовтневу соціалістичну революцію, — право на працю, освіту, захищену старість — будуть реалізовані у тій державі, яку ми будуємо.

На інших мітингах почуємо заклики іншого змісту, але і там, безперечно, дістанеться Президентові, Верховній Раді і урядові. Поважаймо і цих людей — вони громадяни нашої держави. Її не можна збудувати одним за рахунок інших, без інших. Пам'ятаймо: лише об'єктивний погляд і на історію, і на сьогодення допоможе об'єднати народ. Жовтень — частина нашого життя: тих, хто його беззастережно підтримує, і тих, хто цієї дати не визнає.

Нехай політична дискусія зосереджується серед представників усіх суспільних течій у парламенті. Нехай вона викристалізовує істину про злагоду, терпіння, довіру. Ми можемо розходитися в тактичних кроках, у позиціях, робити помилки, більше, ніж це потрібно, прислухатися до зовнішніх порад. Але мусимо знати: нас ніхто не здолає, не зруйнує, якщо не зруйнуємо себе самі (як це було вже не раз в історії) — своєю нетерпимістю і нездатністю чути іншу думку.

Вітаю усіх вас, дорогі співвітчизники! Нехай через тривоги і негаразди, через непрості будні ввійде у ваші душі надія і свято.

ДИРЕКТОРИ НЕ ПРОСЯТЬ ГРОШЕЙ

Наприкінці минулого робочого тижня Президент України Леонід Кучма перебував разом з рядом урядових осіб у Харкові. Спостерігачі відзначають, що останнім часом керівники держави відвідують Харків, як правило, з приємної нагоди. За останніх півроку у місті введено в дію першу чергу третьої лінії метро, яку відкривав Президент, проведено реконструкцію аеропорту, побудовано європейського рівня цегельний завод. Остання приємна подія — 75-річний ювілей Національної юридичної академії імені Ярослава Мудрого. Це почесне ім'я академії було присвоєно президентським указом напередодні ювілею.

Звертаючись до професорсько-викладацького складу вузу, Президент відзначив вклад цього навчального закладу у підготовку кадрів для правоохоронної системи України. Тільки сьогодні кожний другий юрист-першокурсник навчається у Харківській академії. Не менш помітний внесок учених у розвиток нової законодавчої бази України, підкреслив Л. Кучма. Але разом з тим у нас ще в 4—5 разів менше юристів на душу населення, ніж у багатьох інших країнах світу. Навіть в окремих силових структурах сьогодні ледь половина вакансій залишається, або їх обіймають студенти, наголосив він. Президент також заявив, що кілька днів тому завершено роботу над проектом нової Конституції України.

Другий день перебування у Харкові Л. Кучма відвів нараді з директорським корпусом. «Директори більше не просять грошей, сказав він по її закінченню, а лише вимагають постійної правової бази, стабільної політичної ситуації. Отже, можна стверджувати, що сьогодні вже змінилася психологія не лише директорського корпусу, але й суспільства в цілому».

Подробиці про ювілей Національної юридичної академії України читайте на 9-й сторінці.

ЧИ ЗЛЕТІТИ ІКАРОМ? ЧИ БУДУВАТИ ВАВІЛОНСЬКУ ВЕЖУ?

11 листопада у Києві відбувся Конгрес української інтелігенції

1. Інтелігенція і влада? А може, інтелігенція і народ?

Безумовно, що Конгрес став надзвичайною подією в житті творчої та науково-освітньої інтелігенції нашої держави. Саме на цих групах інтелектуальної еліти наголошуємо, бо практично не було в переповненому залі Міжнародного центру культури і мистецтва (колишньому Жовтневому палаці) представників інших груп інтелігентів, хоча голова оргкомітету шанованого зібрання письменник Іван Драч і говорив в інтерв'ю, що зараховує до свого прошарку суспільства і селян, і робітників, і всіх, у кого щедра духовно душа і хто сприяє розбудові незалежної Української держави.

І тому згадка віце-прем'єра уряду України з питань гуманітарної політики Івана Кураса (а саме йому довелося сприймати всі критичні, а часом і різкі зауваги та попередження учасників Конгресу) про перший в XX столітті Конгрес української інтелігенції весною 1917 року закликала звернутися до історичних документів тих часів. Наголосимо, що саме той Конгрес та інші зібрання української інтелігенції народили перший український уряд — Центральну Раду, яку очолив Михайло Грушевський. Добре знаємо, чим завершилася та спроба створити самостійну Україну.

В кінці століття ситуація повторюється. Не випадково Володимир Черняк сказав у своєму виступі на Конгресі, що маємо нині не 41, як фіксує Мін'юст, а лише дві партії в державі — українську й антиукраїнську.

І тому згадалися ще живописні твори нідерландського художника XVI століття Пітера Брейгеля «Падіння Ікара» та «Будівництво Вавілонської вежі». В першій видатний майстер відобразив дві життєві мети, два підгрунтя людського буття: Ікар мріяв піднятися до Сонця і загинув, навіть не помічений селянином, що спокійно орав поле, дбаючи про шматок хліба. В іншому полотні Брейгель втілив силу людської волі у її прагненні піднятися над суєтним, буденним і здійснити щось високе... (не ігноруємо й традиційне трактування образу Вавілонської вежі). То невже українській інтелігенції судилася роль Ікара, що будує, непомічений своїм народом, Вавілонську вежу?

Очевидно, тому в кулуарах Конгресу йшла мова про те, що спочатку треба було б провести такі конгреси в областях, а тоді вже в Києві. По-перше, в такий спосіб було б досягнуто широкого розголосу ініціатив інтелігенції, по-друге — значно розширилося б коло учасників обласних зібрань за рахунок і неукраїномовних інтелектуалів, і молоді, і тих інтелігентних селян і робітників, про яких говорив Іван Драч, по-третє, — відбувався б відбір учасників київського Конгресу і конкретизувалися б його рішення тощо.

А так... Завершився Конгрес, його учасники попрямували на вулиці Києва, повз них ішли заклопотані непростими буденними турботами кияни, і більшість їх не знала, що сталося тільки що в колишньому Жовтневому палаці. Як у Євгена Маланюка:

Гриміла неповторніша із діб,
Та не почув нічого людський дріб.

2. Між Сціллою та Харібдою — конструктивністю та мітинговістю

Саме в такому становищі, мов міфічний Одіссей, були організатори Конгресу.

Напередодні був опублікований Маніфест української інтелігенції, в якому відображено сувору дійсність, коли за часів омріяної народом незалежності нашої держави здійснюється стратегічний курс «Україна без українців», йде навальна русифікація суспільства (освіти, армії, правоохоронних органів, урядових структур), фактично заохочується російська політика щодо України як «зони інтересів» північного сусіда. Зміст Маніфесту виражав і плакат, що зайняв традиційне для урочистих зібрань місце — тризуб у формі трьох свічок. Над першою дата — 1654, над другою — 1917. А в третю, яка палає жовто-блакитним вогнем, цілиться ворог... Не випадково присутні почали роботу Конгресу з вшанування пам'яті тих, хто був розстріляний в підвалах Жовтневого палацу в 30-ті роки. Назвемо письменників Григорія Косинку, Дмитра Фальківського, Олексу Влизька, Костянтина Буревія, братів Івана й Тараса Крушельницьких...

Першим на Конгресі виступив скульптор Іван Макогон — автор намогильного пам'ятника Михайлові Грушевському (архітектор Василь Кричевський), що вже понад півстоліття стоїть на Байковому цвинтарі.

Вітаючи Конгрес, Голова Верховної Ради України Олександр Мороз поділився з присутніми радістю від вступу нашої держави до Ради Європи. «Деградація інтелігенції означає деградацію суспільства» — ця думка домінувала у виступі лідера парламенту. Олександр Мороз намагався подати своє бачення ситуації та причин, що призвели до цього. Але зал не сприймав його думок, хоча Іван Драч і переконував, що перед Конгресом виступає Голова Верховної Ради, а не лідер Соціалістичної партії. Таким чином, на жаль, мітингова стихія, народившись на початку, раз по раз мало не спалахувала протягом усього Конгресу.

(Закінчення на 16-й стор.).

Проблема

ТАЛА ВОДА БУДЕ ЄДИНОЮ ВЗИМКУ ВОДОЮ,

— попереджають ті, хто поки що потамовує спрагу мешканців півдня Луганської області. Дай Боже, щоб зима видалася сніжною.

За часів, коли в наших містах стояли автомати з продажу газованої води бувало так: хтось підійде до них без монети в руці, і цією рукою — хрясь по автомату, а за хвилину вже потамовує спрагу напоєм. Щось подібне відбувається і сьогодні, тільки у спрощеному варіанті: ані платити, ані «докладати сили» тепер не треба: підходь до водопровідного крана, спокійно його відкручуй — і хоч басейн із золотими рибками будуй. Коли б не перебої у водопостачанні.

Директор Луганського управління державного промислового об'єднання «Укрпромводчормет» Михайло Антонович Павлик розповідає: його управління щодоби видобуває і відповідно обробляє один мільйон кубометрів питної води і сто п'ятдесят тисяч кубометрів води технічної для Луганська, Свердловська, Ровеньків, Краснодонського і Лутугинського районів. Це найпотужніше з чотирьох управлінь в об'єднанні (до його складу входять також Алчевське, Лисичанське і Світличанське управління).

Узагальнює ситуацію заступник генерального директора державного промислового об'єднання «Укрпромводчормет» Іван Демидович Кіндратюк:

— Тільки за питну воду заборгованість по області становить два трильйони карбованців. Краснодон не платить із січня, Антрацит — з лютого, Луганськ — з березня... Найбільший боржник серед підприємств — Алчевський металургійний комбінат (понад сто мільярдів карбованців), далі йдуть Стахановський коксохімзавод, Лисичанський содовий завод, вугільні підприємства.

Об'єднання геть позбавлене можливостей належно підготуватися до зими. Слід, наприклад, замінити п'ятдесят кілометрів магістральних водоводів, а вдалося впоратися лише на тридцяти кілометрах. У п'ятистах восьми свердловинах треба замінити сто чотирнадцять насосів — замінено лише сімдесят п'ять. Об'єднання уже знизило потужність подачі води на сто тисяч кубометрів на добу.

З огляду на те, що резерви свердловин та інші потужності давно залучені до роботи, запчастин бракує на 100 відсотків, керівництво об'єднання констатує: у грудні-січні може статися справжня катастрофа — мільйони людей залишаться без води.

А тут ще й енергетики постійно нагадують «Укрпромводчормету»: ви нам заборгували мільярд карбованців. І погрожують, відповідно до постанови уряду, знизити ліміти на подання електроенергії об'єднанню.

Чи можна якось вплинути на боржників? Безперечно. Так, Ровеньками, що заборгували п'ятдесят один мільярд карбованців, подачу води вже знижено на сорок відсотків. Міська влада, керівники підприємств відреагували на це миттєво: терміново скоротили борг до тридцяти одного мільярда карбованців, пообіцявши погасити незабаром і решту.

«Укрпромводчормет» сподівається, що прийде і на його вулицю свято. А поки що тут відзначають День... металурга як свій. Шістдесят років тому було створено «Донбасводтрест» — попередника виробничого об'єднання — для найскорішого розвитку в краї чорної металургії (тоді на виплавлення однієї тонни сталі витрачали двадцять п'ять тонн води). Ось так і прокрокували водники й металурги шістдесят літ разом. Хоча були вони у різних міністерствах. Ще за правління Брежнєва від кількох міністерств і відомств на адресу ЦК КПРС надійшла доповідна записка, у якій з тривогою говорилося про тяжкий стан водопостачання і, зокрема, про те, що галуззю займаються аж... сорок три міністерства. Наслідки такого керування даються взнаки.

Люди, які поять нас водою, сподіваються, що Міністерство водопостачання України нарешті народиться.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.

Луганська область.

Освіта

«Соросівська вчителька» з Рахова

ДЛЯ ВЧИТЕЛЬСТВА Рахівщини, багатьох мешканців районного центру заступник директора загальноосвітньої школи № 1 міста Рахова Гафія Григорівна Михита особа відома. На педагогічній ниві працює вона з 1957 року. Нещодавно Гафію Григорівну Михиту, першу на Рахівщині, удостоєно звання «Соросівський вчитель».

Минулого літа американський мільярдер меценат Джордж Сорос прийняв рішення надати значні кошти на підтримку вчительства на теренах СНД.

Дирекція міжнародної програми підтримки освіти в галузі точних наук, яку реалізує в Україні фонд «Відродження», визначала претендента на це звання з допомогою вчорашніх випускників середніх шкіл. У чотирнадцяти із 160 державних вищих навчальних закладів, які діють в Україні, проведено опитування студентів молодших курсів. Географія широка: від Харкова, Донецька, Сімферополя, Києва, Одеси до Львова, Івано-Франківська, Чернівців, Ужгорода. Разом опитано більш як чотири тисячі студентів. Питання стояло так: які вчителі математики, хімії, фізики, біології, що вчили тебе в школі, гідні звання «Соросівський вчитель».

Обробляли надіслані анкети за допомогою спеціальної комп'ютерної програми, а за основу поцінування вчителя взяли такі критерії: кількість його випускників, які стали студентами, кількість призів, отриманих на олімпіадах за фахом вчителя тощо. В результаті 355 вчителів протягом року отримували Соросівські гранти у розмірі 200 американських доларів щомісяця.

Гафія Григорівна брала участь у першій конференції «Соросівських вчителів», яка відбулася у Києві, і виступила на ній з доповіддю на тему: «Стан викладання біології в школі та природознавча робота». Тут вона довідалася, що «Соросівський вчитель» може рекомендувати для вступу на будь-який природничий факультет Київського університету по одному випускникові. Їх зараховують студентами без вступних іспитів.

На знімку: «Соросівський вчитель» Г.Г. Михита серед учнів.

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (Укрінформ).

Закарпатська область.

Зв'язок

Поки телефон мовчить, сільський листоноша працює на чоботи і мріє про велосипед

Розмову з Надією Панасюк, начальником відділення зв'язку села Сугаки Могилів-Подільського району, перервав її односелець Михайло Пустовіт. «Прийміть телеграму», — відвідувач, на обличчі якого легко було прочитати невідкладні клопоти, подав у віконце текст і хотів уточнити — чи зможе сьогодні отримати її адресат?..

Відповідь розчарувала: «На жаль, не можу вам цього гарантувати — телефон не працює».

— Це непоодинокий випадок, — продовжує Надія Василівна, — коли через від'єднання телефонної мережі люди потерпають від незручностей. Трапляється, у людини горе, потрібен терміновий зв'язок з рідними, а тут — хоч у рейку бий...

У Сугаках власна АТС. Телефонами користуються більш як сто абонентів. Раніше оператор, який обслуговує станцію, підпорядковувався начальникові вузла зв'язку. Відтоді, як у Мінзв'язку відбулася реорганізація (в один підрозділ виокремлено електрозв'язок, в інший — пошту, відповідний поділ проведено на місцях), всі претензії щодо несправності телефону сільські абоненти мусять передавати безпосередньо до району. Ось тільки, як можна зателефонувати з несправного телефону?..

Телефон у Сугаках, за словами одного з абонентів, «більше мовчить, ніж дзеленчить». Мова не про локальну поломку лінії, що, як правило, завдає незручностей лиш окремій частині власників телефонів. У вихідні — суботу й неділю — мережу відключають зовсім. До того ж щодня: вранці, в обід і ввечері на одну годину вимикають електроенергію.

Недарма абоненти в Сугаках (а таку пропозицію доводилося чути і в інших селах) ставлять питання руба: оплату за користування телефоном слід здійснювати не щомісяця, як це робиться нині, а диференційовано: не працює телефон — вилучати з оплати такі дні.

Не гріх би послухати міністерським чиновникам і листоношу села Сугаки. Олена Бирлинська, ще зовсім молода жінка, розносить пошту на 9-кілометровій дільниці. Якщо врахувати, що в селі всі вулиці вкриті асфальтом, то міряти їх на велосипеді було б багато зручніше. «Не знаю, чи справді міністерство має намір посадити нас на велосипеди?» Людмилі Гоян було сором зізнаватися, але поки що у спадщину дісталася тільки сумка, погризена мишами. Так і світить дірками. І Олена, і Людмила, як і їхня старша колега Надія Панасюк, мріють про робочий одяг — виділяли ж раніше!

— Хоч би взуттям нас забезпечували, — каже Л.Гоян, — Я протягом дня «нараховую» 15 кілометрів — 9 від дому й до дому, та ще 6 — по дільниці, — тільки на саме взуття працювати треба.

...Текст телеграми М.Пустовіта, згаданого на початку публікації, начальник вузла зв'язку взяла з собою додому. «Може, ввечері телефон обізветься...». Повернувшись до Вінниці, спробував було зателефонувати у Сугаки — глухо, як у танку.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Новини

● *Рівне*

Вовчику-братику, як зимуватимемо?

Саме це питання було в центрі уваги на черговому засіданні виконкому Рівненської міськради. Особливо тривожить міську владу підготовка житлових об'єктів, шкіл та дошкільних закладів до зими. Як обігріти дітей і дорослих, коли керівники «Теплокомуненерго» повторюють як заклинання, що немає потрібних коштів. Шукають...

А от мешканцям Рівненського зоопарку, безперечно, поталанило: на зиму йому виділено майже 3 мільярди карбованців. І це вселяє надію: знайшли для вовків і лисиць, знайдуть і для людей.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

● *Полтава*

Перон — не місце для прогулянок

На залізничному вокзалі станції «Полтава-Південна» почали брати «мито» за вхід до зали чекання — 30 тисяч і за вхід на перон — 20 тисяч карбованців. Такий експеримент провадять за наказом Міністерства транспорту України. Такі правила поки що запроваджено у Полтаві та в Харкові. «Мито» йтиме на доплату обслузі, яка має стежити за чистотою вокзалу і, зокрема, перону. «На дурничку» погуляти пероном тепер можуть лише пасажири з квитками, пенсіонери та інваліди...

Григорій ГРИНЬ.

● *Суми*

Скальпель... Пінцет... Свічку!

Цілком ймовірно, що саме так звучатиме час від часу монолог хірурга в операційній Тростянецької районної лікарні. Аби хоч якось працювати у періоди відключення електроенергії, адміністрація лікарні закупила, крім кількох акумуляторів, ще й тисячу стеаринових свічок. Неважко уявити асоціації хворого на операційному столі, якби йому вдалося бодай на хвилинку прокинутися від наркозу й уздріти навколо себе миготіння свічок у темряві...

Віталій МАКСЮТЕНКО.

● *Одеса*

Аукціон для... «Швидкої допомоги»

В Одесі відбувся черговий аукціон з продажу об'єктів комунальної власності. Продано два кафе й три магазини. Загальний фінансовий підсумок аукціону такий: 18 мільярдів 900 мільйонів карбованців (за курсом Нацбанку — 14,4 тисячі доларів США). Відрадно, що ці кошти не розпорошаться, не розчиняться в загальноміських витратах. За розпорядженням мера Одеси Е. Гурвіца, їх спрямовують на придбання 12 спецавтомобілів для «Швидкої допомоги». Служба ця, як відомо, останнім часом дуже «обносилася», тож така технічна підмога їй дуже на часі.

Георгій ВОРОТНЮК.

● *Херсон*

Газ із Арабатської Стрілки

«По-домашньому» розв'язується проблема газифікації у місті Генічеську на Херсонщині. Невдовзі сюди надійде блакитне паливо із родовища, розташованого на території свого ж району — на Арабатській Стрілці. Газопровід завдовжки 54 кілометри пролягає від села Стрілкове вздовж стрілки. Тож газ отримають розташовані тут пансіонати, будинки відпочинку, дитячі оздоровчі табори. Серед їхніх господарів і такі промислові гіганти, як «Криворіжсталь» та Північний гірничо- збагачувальний комбінат. Усі вони беруть участь у фінансуванні робіт, які під контролем райвиконкому виконує словацька фірма «Інтергаз». Арабатське родовище не належить до надто багатих і перспективних. Однак його запаси можуть відчутно сприяти енергозабезпеченню регіону.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Базарний день (на 13.11)

Ціни на основні продукти харчування на ринках України

	Яловичина	Свинина	Кури	Сало	Яйця (десяток)	Олія	Сметана	Сир жирний	Картопля	Цибуля	Яблука
Житомир	300	350—400	350-480	320	190	200	240	180	50	35	100
Полтава	280	430	600	270	150	170	240	200	50	25	70
Кіровоград	280—350	350—400	400—600	300—350	180—200	250	260	180	50	40	100—150
Рівне	280—300	320—360	—	320—360	180—220	180—190	220	200	50—60	45—50	80—150
Київ, Лук'янівський ринок	500	500—600	—	350	200	220	250	200	60	50	90—120

На початку тижня

Регіон підвищеного інтересу

Республіка Корея — країна, що до неї Україна виявляє однозначний інтерес як до потенційного партнера практично у всіх галузях господарювання. Під час візиту Голови Верховної Ради Олександра Мороза до Кореї весною цього року парафовано угоду про торгово-економічне співробітництво, після чого відносини в цій сфері значно активізувалися.

Під час недавньої зустрічі О. Мороза з послом Кореї в Україні Хан Чун Лі стало відомо: найближчим часом у цій країні з офіційним візитом побуває міністр закордонних справ Геннадій Удовенко, що поглибить рівень україно-корейських відносин. Зокрема, планується підготувати двосторонню угоду про залучення і взаємний захист інвестицій, інші важливі документи.

Слід відзначити, що з самого початку відносини незалежної України і Республіки Корея не було пущено на самоплив. Успішно працює міжпарламентська комісія, яка вже реалізувала чимало важливих і вагомих для обох країн ініціатив.

У галузі економічній поки що не все йде так, як хотілося б. Але навіть те, що експорт українських товарів до Кореї в шість разів перевищує рівень корейського імпорту, свідчить про значні перспективи у цьому співробітництві.

Здається, що й ці проблеми будуть розв'язані. На початку року планується офіційний візит глави нашої держави до Кореї. Можливо, цього разу наше давнє уміння все брати штурмом стане в пригоді і не зіпсує каші салом: українські консультанти і експерти разом зі своїми корейськими колегами працюють над тим, щоб до візиту Леоніда Кучми не тільки всі документи були готові до підписання, а й щоб вони «запрацювали» відразу після того, як президенти обох країн поставлять під ними свої підписи.

Коментар

Знов ширяє буревісник: Росія — перед вибором

ПОКИ грім не вдарить, дядько не перехреститься. Ця приказка сьогодні, як ніколи актуальна в Росії. Напередодні виборів стало очевидно, що закон про вибори депутатів Держдуми недосконалий.

П'ятивідсотковий бар'єр, який мусять здолати виборчі блоки, аби дістати місце в парламенті, практично зводить нанівець всі шанси розрізнених демократичних партій. «Сумний парадокс полягає в тому, що закон з його пропорційною системою голосування народжено в демократичних фракціях нижньої палати парламенту і саме для них він є найбільшою загрозою», — вважає лідер виборчого об'єднання «Общее дело» Ірина Хакамада, ініціатор внесення поправок в закон про вибори.

Але справа не в тому, що тільки деякі з партій бояться втратити своє місце на політичному олімпі, а навпаки — лише 2—4 виборчі блоки (а найбільш згуртовані — ліві) зможуть отримати мандат представника від народу. Отож, парламент навряд чи можна буде назвати представницьким органом. Кілька лідерів політичних об'єднань поспішили (якщо доречно так сказати напередодні виборів) до Конституційного суду. Гайдар оголосив, що «Демократический выбор России» взагалі бойкотуватиме «недемократичні» вибори, результат яких неважко передбачити.

Таким чином, Конституційний суд визнав 62 статтю закону про вибори депутатів Держдуми дійсною, після чого лідери правих партій повели мову про те, що за такої ситуації вибори буде зірвано.

Окрім того, досі не вщухають розмови про реєстрацію партій та кандидатів від них, що воліють позмагатися за місце в парламенті. Попри те, що 10 листопада Центрвиборчком закінчив розгляд усіх федеральних списків кандидатів у депутати, у Росії ще довго сперечатимуться. Наприклад, як могло статися, що об'єднання «Яблуко» Григорія Явлінського, яке, згідно з опитуванням громадської думки, проведеного фондом «Общественное мнение» напередодні виборчої кампанії, посіло друге місце в рейтингу популярності і, по суті, єдине могло скласти конкуренцію Комуністичній партії РФ, спробували оголосити поза законом?

Така жорсткість закону про вибори, з другого боку, збалансовується відсутністю закону про партії. Ще на початку виборчої кампанії голова Центрвиборчкому Микола Рябов, який став заручником недосконалості виборчої системи і об'єктом нападів як справа, так і зліва, розповідав журналістам, що механізм реєстрації надто спрощений. Претендент може зібрати тільки один відсоток голосуючих в окрузі, а біографічну довідку ніхто не перевірятиме. Крім того, до участі у виборах можуть допустити і екстремістські та профашистські партії.

Отаке дивне поєднання несумісностей, що в іноземних спостерігачів викликає здивування та занепокоєння, а у місцевих політичних лідерів — роздратування. Справді, скільки разів Президента Єльцина звинувачували, що він хоче зірвати вибори! Тепер вибори можуть зірвати занадто демократичний як для перехідного суспільства закон.

І про кого справді сьогодні забули, так це про Президента Єльцина. Ні, журналісти справно передають про те, як він почувається, як його відвідують чиновники з вищих ешелонів влади, а він видає укази та постанови, але здається, що кандидати в депутати вже не бачать у Єльцині кандидата в президенти, тому й уникають як докорів, так і компліментів на його адресу.

А щодо виборців, то вони, очевидно, «перехрестяться» вже після грому, тобто, коли новий парламент буде сформовано.

Наталя ФІЛІПЧУК.

Хроніка. Факти. Події

• *Загреб*

Можливо, трагедія не повториться

12 листопада підписано базову угоду щодо Східної Славонії, Баранії та Західного Срему. Цей документ дає змогу мирним, політичним шляхом врегулювати проблеми в цьому районі Хорватії, значну частину населення якого становлять серби. Таким чином, відкрито реальний шанс уникнути трагедії, що раніше сталася в Країні, коли десятки тисяч сербів позбулися своїх домівок, ставши біженцями.

• *Грозний*

Помиряться на нейтральній території?

Помічник Джохара Дудаєва Мовлен Саланов заявив, що поновлення переговорів з представниками Москви «можливе лише за наявності твердих гарантій припинення бойових дій під міжнародним контролем». Відповідаючи на запитання, як ставляться в оточенні Дудаєва до висловленої Русланом Хасбулатовим ідеї продовжити переговори в Москві, Мовлен Саланов сказав, що «найкраще було б провести їх на території якоїсь нейтральної держави».

• *Софія*

Соціалісти перемагають...

У Болгарії завершились вибори до місцевих органів влади. Під час першого туру, який відбувся 29 жовтня, підсумки голосування засвідчили, що правляча разом з деякими своїми союзниками Болгарська соціалістична партія змогла завоювати більшість у радах громад. У цілому ця тенденція була підтверджена й під час другого туру, проведеного минулих суботи й неділі. Кандидати від соціалістичної коаліції очолять міські управління щонайменше у половині великих міст Болгарії.

• *Берлін*

... А інколи і програють

«Найгучнішим судовим процесом з часів Нюрнберзького трибуналу» схильні називати деякі спостерігачі суд шести колишніх членів Політбюро ЦК СЄПН, розпочатий вчора в Берліні. Перед судом постали колишній партійний та державний лідер НДР Егон Кренц, головний ідеолог СЄПН Курт Хагер, керівник берлінського окружкому партії Гюнтер Шабовський, голова комісії партійного контролю Еріх Мюккенбергер, секретар ЦК СЄПН Хорст Долус і заступник голови ради міністрів НДР Гюнтер Клайбер. Колишніх членів керівництва НДР звинувачують у причетності до загибелі людей на німецько-німецькому кордоні (у Берліні).

• *Париж*

Оплот Європи. Ядерний!

Франція має намір брати активнішу участь у діяльності НАТО, військові структури якої вона залишила 1966 року. Про це заявив міністр закордонних справ ФранціїЕрве де Шаретт у Національних зборах. Міністр наголосив, що Франція прагне стати «справжньою європейською опорою» блоку, якщо він зазнає серйозних змін і краще враховуватиме інтереси європейців.

Швейцарія. Цього разу почесним гостем свята врожаю в кантоні Вале був знаменитий англійський актор Пітер Устинов. За традицією, що склалася, щорічне збирання ягід на «найменшому виноградникові світу» (тут росте лише три лози) розпочинає якась іменита людина.

Фото Кейстон — ІТАР-ТАРС.

Жертвам злодіяння

ШОТЛАНДІЯ передала Сполученим Штатам меморіальну стелу у пам'ять жертв вибуху бомби на борту літака рейсу 103 авіакомпанії «Пан-Америка». У церемонії відкриття стели, що відбулася на Арлінгтонському кладовищі 3 листопада, взяв участь Президент Клінтон.

Вибух на борту літака стався 21 грудня 1988 року над містечком Локкербі у Шотландії. Внаслідок вибуху загинули всі 259 чоловік, які перебували в літаку, і 11 чоловік на землі. Відкриття меморіалу присвячено пам'яті невинних жертв цього жахливого терористичного акту.

Стелу складено з 270 каменів, привезених з околиць Локкербі. На гранітній основі стели викарбувано імена всіх жертв цієї трагедії.

Унаслідок цього злочину загинули громадяни 21 країни. В церемонії відкриття стели взяли участь посли цих країн, а також друзі й рідні загиблих.

Про кого говорять

Де взяв, де взяв...

УСЕ ТАЄМНЕ стає колись явним, і останні гучні скандали ще раз підтверджують цю давню істину. З темряви минулого випливають деякі далеко не славні діяння осіб досить відомих.

Колишній президент Південної Кореї Ро Де У зі сльозами на очах зізнався, що в 1988—1993 роках через його руки пройшло 650 мільйонів доларів — хабарів від військових постачальників та інших бізнесменів, що купували таким чином прихильність президента. Третина цієї суми залишилася на таємних рахунках Ро Де У. Тепер він просить вибачення, а опозиція вимагає суворого покарання.

А от колишній генеральний секретар НАТО Віллі Клас не плаче — він категорично заперечує отримання мільйонних хабарів. Цікаво, що й тут замішані військові фірми. Долю Класа вирішить суд, поки що скандал коштував йому посади.

Трохи інший випадок у Південно-Африканській Республіці. Колишнього міністра оборони ПАР генерала Магнуса Малана та десять його співробітників звинувачують у вбивствах корінних мешканців країни в останні роки апартеїду. Прокуратура вважає, що на рахунку особисто Малана — 13 убивств. Знову ж крапку поставить суд.

У демократичних країнах і високопоставленим чиновникам не солодко. Цікаво, хто буде наступним?

Тільки з візою?

ДЕРЖАВНІ влади Польщі, Румунії, Угорщини і Словаччини розглядають можливість запровадження візового режиму в'їзду для громадян України, повідомив голова Державного комітету у справах охорони державного кордону України Віктор Банних.

На засіданні Координаційного комітету з питань боротьби з корупцією та організованою злочинністю він зазначив, що такий захід, а також інші організаційно-практичні заходи для посилення прикордонно-митного контролю з Україною «пов'язані з ускладненням криміногенної обстановки у зв'язку з напливом кримінальних елементів із країн СНД, і в тому числі з України», повідомляє «Інтерфакс-Україна».

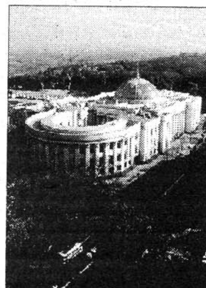
За словами В.Банних, останнім часом у прикордонних з Україною регіонах Польщі, Румунії, Угорщини та Словаччини «спостерігається активізація антиукраїнської діяльності і проведення пропагандистських кампаній».

Останнім часом помітна також «тенденція ускладнення ситуації на державному кордоні».

Незважаючи на те, що нинішнього року вдалося зменшити потік нелегальних мігрантів через територію України на 26%, щодня на кордоні затримують від 50 до 100 таких порушників. За 9 місяців до України прибуло і залишилося на тимчасове проживання понад 900 тисяч іноземців.

ДЕРЖАВА І ПРАВО

Думки з приводу

ЧИ ВАРТО КИДАТИСЯ В ОБІЙМИ ДЕРЖАВИ, ЯКУ ВІДСУНУЛА РАДА ЄВРОПИ?

НЕМАЄ сумнівів, що тема вступу чи невступу України до Міжпарламентської асамблеї країн СНД (МПА) буде чи не найгарячішою цього сесійного тижня Верховної Ради України. Позиції як лівих сил, так і правих окреслено чітко. Перші — категорично за МПА, другі — категорично проти. А що з цього приводу міркують ті народні депутати, котрі не зараховують себе ні до лівих, ні до правих, але чиє слово може стати вирішальним. Чи варто було обговорювати в одному пакеті ці двоє питань — про приєднання до Статуту Ради Європи і до МПА, як цього домагалися ліві сили? Чи варто Україні взагалі вступати до МПА? Чим завершиться це протистояння? На ці та інші запитання я попросив відповісти народних депутатів України.

Іван Плющ
(«Центр»):

— Того, що питання про приєднання до Міжпарламентської асамблеї країн СНД постане під час обговорення проекту постанови про приєднання до Статуту Ради Європи, певною мірою слід було очікувати. Як на мою думку, ліві затіяли замасковану гру на свою користь.

Можна вступити до усіх можливих блоків і асамблей, але перед цим треба поставити собі найелементарніше запитання: навіщо це, що воно дасть державі й народові? До Ради Європи ми вступили задля того, щоб прилучитися, образно кажучи, до європейських правил гри, влитися до загального правового поля. А що дасть нам приєднання до Міжпарламентської асамблеї?

Не таємниця, що ліві сили бачать МПА у майбутньому як союзний парламент. Щоправда, сформований за іншим принципом — той, колишній, створювали за допомогою прямого голосування, а до цього будемо делегувати.

Для мене однозначно, що намагання втягнути нас до Міжпарламентської асамблеї — це чергові політичні вихори у Верховній Раді. Невже ті, хто за відновлення Союзу, за повернення народу до утопічної теорії марксизму-ленінізму, яка, за визначенням відомого нам класика, має привести до найвищої продуктивності праці, не розуміють, що цим ошукують і народ, і самих себе?

Я вірю в сили нашої Верховної Ради, яка таки зрозуміє, що справа не лише в Міжпарламентській асамблеї, а в поглибленні процесу поділу нашого суспільства на тих, хто хоче будувати і йти вперед, і тих, хто хоче повернути назад. Не дай Боже, щоб гору взяли останні. Колись в інтерв'ю вашій газеті я вже казав, що рідко так буває, щоб споконвічна мрія народу збіглася з Божою волею і ми здобули незалежність без краплі крові. А тепер додам: не доведи Господи, щоб ті потуги сил, які грають на настроях людей, спричинених тяжким економічним становищем, збіглися з якоюсь злою волею.

А вони, ті, хто за союз і за МПА, не криються, заявляють, що ось скоро з нами буде Україна, і ми розберемося, що це за Біловезька угода недоношена. А чого ж, спитати б, ви досі без України нічого не зробили? Нехай мені сьогодні покажуть переваги того, хто входить туди, наприклад, Вірменії чи Білорусі.

Нас намагаються переконати тим, що ми вступили до Міжпарламентської Чорноморської асамблеї, до Ради Європи і багатьох інших міжнародних організацій, то можна й до МПА. Але не кажуть, що жодна з тих організацій і гадки не має творити якийсь так званий координуючий наддержавний орган.

Сьогодні треба нагадати, що в черзі до Ради Європи ми стояли за Росією. Але її туди не пустили і насамперед через її імперські замашки (згадаймо лише Чечню). То чому ж, скажіть, маємо безоглядно кидатися в обійми держави, котру не сприймає РЄ?

Я — за міжпарламентський консультативний орган, бо вважаю, що він має бути. Це я казав свого часу на зустрічі в Алма-Аті, переконуючи, що такий орган має працювати на рівні експертів, постійних комісій і комітетів наших парламентів, де народжуються законопроекти. А на постійно діючій нараді керівників парламентів ці проекти схвалюють або ні і надсилають для розгляду і прийняття до національних парламентів.

Тоді всі з цим погоджувалися, ніхто не заперечував. Але, як бачимо, декотрих це не задовольняє, бо вони хочуть мати якийсь наддержавний орган і керувати іншими.

Євген СМІРНОВ
(позафракційний):

— Як на мене, то ці два питання можна було б розглянути одне за одним. Я не сказав би, що вони поєднані буквою, але за сенсом — безперечно, тому що в першому і в другому випадку вирішується питання про те, брати чи не брати на себе Україні міжнародні зобов'язання.

Вважаю, що Міжпарламентську асамблею, яка затягує до себе країни колишнього Радянського Союзу, створено з єдиною метою — для відновлення Союзу. Через це Україні входити до МПА не слід.

Я не думаю, що під час розгляду цього питання парламент зайде в глухий кут. Пригадайте, що під час розгляду питання про приєднання до Статуту РЄ також лунало багато голосів проти цього, однак Україна таки увійшла до Ради Європи. У парламенті є певна більшість, вона визначилась у багатьох питаннях і ця більшість не дасть втягнути Україну до МПА.

З обома питаннями тут проблема така. Чомусь наш парламент, за винятком 5—10 депутатів, дотримується точки зору, що Україна має обов'язково під когось, даруйте, підлаштовуватись — чи то під Схід (відновлення СРСР, створення Союзу слов'янських народів тощо), чи то під Захід. Але я, наприклад, не палкий прихильник вступу України до Ради Європи, бо деякі позиції у мене викликають підозру, вони є загрозою суверенітету і державності України, тобто те саме, чого, хоча й більшою мірою, треба остерігатися і від МПА.

Якби не цей антиукраїнський, антинародний курс реформ, Україна мала б усі можливості стати великою європейською державою, яка проводила б абсолютно самостійну політику, ні під кого не підлаштовуючись.

Отже, потрібен третій шлях. Я, наприклад, не проти того, щоб створилася в майбутньому слов'янська імперія зі столицею в Києві.

Точка зору

Жупел етнократії

ДО ЧЕСТІ минулої Верховної Ради Криму, вона внесла відповідні поправки до кримського Закону про вибори, що дало можливість (вперше у повоєнній історії Криму) забезпечити представництво у Верховній Раді автономії кримських татар (14 місць), вірмен, болгар, греків і німців (по одному). Якщо врахувати, що у ВР Криму — 98 депутатських місць, то, як бачимо, ніякої «етнократії» і «дискримінації російськомовного населення» немає.

Проте недавно «квотну тему» було порушено в заяві Республіканської партії Криму (РДК) з приводу постанови Кабінету міністрів України № 636 «Про заходи щодо вирішення політико-правових, соціально-економічних та етнічних проблем в Автономній Республіці Крим». Оскільки дана постанова, що стала підсумком роботи урядової комісії, створеної після відомих подій в Судаку і Феодосії, побачила світ ще 11 серпня 1995 року, виникає питання, чому «мозковий центр» РДК відреагував на цю постанову Кабінету міністрів після трьох місяців мовчання? Річ у тім, що 9 листопада ц. р. мали бути завершені всі формальності з приводу прийняття України до Ради Європи, а тому кримські республіканці, а також комуністи, які блокуються з ними, хотіли використати момент для того, щоб поставити під сумнів демократичний імідж України.

У заяві РДК йдеться про черговий «підкоп» київських властей під будівлю кримської державності. Керівництво України, зокрема, звинувачують у бажанні скасувати кримський закон «Про об'єднання громадян», що, на думку республіканців, поставить поза законом їхню партію, а також інші організації, які перебувають в жорсткій опозиції до теперішніх українських та й кримських властей. Хоча загальновідомо, що своїм існуванням РДК, «Русская партия Крыма» та інші партії, котрі вважають джерелом усіх бід людства державу під назвою Україна, зобов'язані насамперед відповідному закону України. Ним, до речі, керується при реєстрації тієї чи іншої партії Міністерство юстиції Криму. І навряд чи українські законодавці, які взяли на себе відомі зобов'язання у зв'язку із вступом України до Ради Європи, робитимуть більш жорстким згаданий закон, забороняючи опозиційні партії в Криму.

Викликає подив та частина заяви РДК, у якій ідеться про спроби офіційного Києва створити в Криму якусь «етнічну ієрархію». Щоб пояснити цей туманний термін, автори заяви уточнюють нижче, що метою уряду України є «створення кримськотатарської держави у складі України» (!). У заяві, зрозуміло, не наводиться жодного доказу таємних планів українського керівництва щодо реалізації цієї ідеї. Можливо, вожді РДК обізнані з цього приводу краще, ніж Президент України Леонід Кучма або Голова парламенту України Олександр Мороз, які неодноразово говорили про неприпустимість існування в одній державі іншої держави. Що ж стосується ідеї створення кримськотатарської автономії замість надто хиткої і невизначеної територіальної автономії в Криму, то цю ідею підтримують у Києві партії національно-демократичної орієнтації. А що стосується керівництва України, то ніяких заяв (не кажучи вже про практичні кроки) щодо кримськотатарської автономії або «легалізації меджлісу в Криму», про що йдеться в заяві РДК, офіційним Києвом не робилось.

Чому ж блефує РДК, лякаючи росіян, які мешкають в Криму, жупелом «етнократії»? Скринька відкривається просто, коли республіканці-сепаратисти з надзвичайною стурбованістю пишуть у своїй заяві про плани властей України «... на законодавчому рівні гарантувати представництво депортованих народів у ВР України і ВР Криму». Ось, виявляється, чого боїться РДК! Очевидно вони бажають мати такий парламент, в якому не було б жодного кримського татарина. А зробити це за теперішньої демографічної ситуації в Криму дуже просто. Достатньо скасувати виборчі квоти, на чому наполягають РДК і Компартія Криму.

Звідси і крокодилячі сльози про «етнічну ієрархію» в Криму та балаканина про «витіснення росіян» із керівних посад, і чергові посилання на «демографічний досвід» європейських держав, які нібито не практикують парламентські квоти для нацменшин. Хоча в парламенті Словенії, наприклад, єдиний (обраний за національною квотою) представник угорської меншини має право вето у всіх питаннях, що порушують сферу інтересів словенських угорців. А кримська Верховна Рада ще нещодавно обговорювала питання про фінансування програми облаштування депортованих громадян за відсутності останніх!

Ні, не республіканцям закликати собі у спільники «досвід світової цивілізації» і кивати на демократичні цінності, якщо вони таким чином «піклуються» у своїй заяві про права депортованих народів Криму, звинувачуючи в «етнократичному засиллі» на півострові корінний народ Криму, половина якого, до речі, досі перебуває у місцях колишнього заслання.

Юлій ВАДИМОВ,
Селім БЕРБЕРОВ.

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Комісія Верховної Ради з питань економічної політики та управління народним господарством доопрацювала проект закону «Про поставки продукції для державних потреб» з урахуванням зауважень і пропозицій, що були висловлені народними депутатами при його обговоренні у першому читанні.

Голова підкомісії Валентин Чеботарьов, коментуючи цей законопроект, зазначив, що його прийняття викликане умовами закупівлі (поставки) продукції для державних потреб України, в тому числі для вирішення соціально-економічних проблем, підтримання обороноздатності країни та її безпеки, реалізації державних і міжнародних цільових програм і регулювання відносин між державою й суб'єктами господарської діяльності. Досі ці питання не були врегульовані чинним законодавством України.

Практика розвинутих капіталістичних країн свідчить, підкреслив Валентин Чеботарьов, що далеко не всі функції, які необхідні для нормального плину відтворювального процесу та забезпечення повноцінного життя суспільства, реалізуються через ринкові відносини. Ринковий механізм має бути доповнений системою державного регулювання економіки.

Державне замовлення є одним із важелів державного регулювання економіки шляхом формування на контрактній (договірній) основі складу та обсягів продукції, необхідної для державних потреб, а також розміщення державних контрактів на її закупівлю (поставку) серед суб'єктів господарської діяльності незалежно від форм власності.

Якщо звернутися до досвіду США, то там діє досить складна система державних замовлень на товари, роботи та послуги — федеральна контрактна система. Державний ринок в США — це, як відомо, найзначніший товарний ринок країни. Саме на ньому щороку більше як 20 тисяч різних урядово-господарських органів від імені держави здійснюють свою господарську діяльність, розміщують замовлення держави через механізм торгів, вибирають корпорації — підрядників та постачальників товарів, робіт, послуг і здійснюють постійний контроль за їх діяльністю. Ці відносини регулюються федеральним законодавством.

У вітчизняній практиці, сказав Валентин Чеботарьов, державне замовлення вперше введено постановою Президії ВР УРСР (від 30.08.90р.) «Про встановлення державного замовлення Української РСР» з метою реалізації Декларації про державний суверенітет України. У наступні роки було видано й інші законодавчі акти. Наприклад, у 1992 році постановою Кабінету Міністрів затверджено Концепцію державного замовлення в Україні. Вона, зокрема, визначала, що головним інструментом формування, розміщення та виконання державного замовлення на поставку продукції для потреб держави має бути Державний бюджет і пільги, що надаються виконавцям. Проте ці засади не були запроваджені в життя повною мірою.

Згодом поставки продукції для державних потреб були поділені на дві категорії — державне замовлення, яке фінансується за рахунок власних коштів підприємств і наявних кредитних ресурсів, та державний контракт, який фінансується за рахунок коштів Державного бюджету. Таке поділення ускладнило роботу виконавців поставок для державних потреб і контроль за їх виконанням.

Слід зазначити, що ці та інші нормативні документи, які видаються майже щороку, чітко не встановлюють відповідальність сторін за невиконання взаємних зобов'язань у процесі реалізації державного замовлення та державного контракту. Подібне, безумовно, ускладнює збут виготовленої продукції та не дає змоги відшкодувати збитки потерпілої сторони.

З цих причин, а головне через скрутний фінансовий стан споживачів продукції державний контракт і державне замовлення виконувалися незадовільно. Наприклад, в 1994 році їх рівень виконання відповідно склав 15—20 і 10—12 відсотків. В результаті чого на підприємствах Мінмашпрому накопичилися запаси нереалізованої готової продукції на суму близько 10 трильйонів карбованців, а Держкомлегпрому — 5 трильйонів.

Саме тому, сказав Валентин Чеботарьов, слід прийняти закон України, який регулював би відносини між державою та суб'єктами господарської діяльності, що виникають у процесі формування, розміщення та виконання поставок продукції для державних потреб.

Комісія з питань законності і правопорядку розглянула законодавчі пропозиції, що стосуються змін у статусі депутатів місцевих Рад, проблеми боротьби з контрабандою та порушення митних правил, а також зміни до Кримінального і деяких інших кодексів.

Комісія вивчила заяви міністра юстиції Сергія Головатого для засобів масової інформації стосовно можливого підпорядкування Міністерству юстиції прокуратури, місць позбавлення волі, а також про мораторій на смертну кару. Члени комісії зазначили, що цими заявами міністр юстиції виносить судження про питання, які не входять до його компетенції. Будь-яких пропозицій щодо реформування органів прокуратури і системи виправно-трудових установ до Верховної Ради України в установленому порядку не надходило. З огляду на конкретну криміногенну ситуацію, скасування смертної кари в Україні чи мораторій на її застосування, на думку членів комісії, були б передчасними. Вирішення цих питань — прерогатива лише Верховної Ради. У зв'язку з цим заяви про можливість їх розв'язання політичною волею керівників держави, як і про верховенство права над законом, не можна розцінювати інакше як популістські. Вони дезорієнтують громадську думку.

Комісія з питань оборони і державної безпеки повернулася до розгляду Указу Президента «Про національну гвардію України». Члени комісії підтвердили своє попереднє рішення, за яким пропонувалося Верховній Раді застосувати вето щодо цього Указу.

В порядку парламентського контролю, на виїзному сесійному засіданні комісії, яке проходило на командному пункті ППО Міністерства оборони, обговорено стан виконання положень законів України «Про Збройні Сили України» та «Про оборону України» щодо створення військово-повітряної оборони України.

Комісія з питань економічної політики та управління народним господарством разом із Спілкою аудиторів України проаналізувала практику застосування Закону України «Про аудиторську діяльність». Розглядались також звернення, які надходили від підприємств та організацій щодо цієї проблеми. Комісія дійшла висновку, що до цього закону необхідно внести певні зміни і доповнення. Серед них мають бути й концептуальні — передусім стосовно правових засад функціонування системи незалежного фінансового контролю, особливо в частині обов'язкового аудиту і ціноутворення аудиторських послуг. Дещо пропонується змінити перелік суб'єктів господарювання, річний баланс і звітність яких підлягає обов'язковій аудиторській перевірці. Згідно з пропозиціями комісії, проведення аудиту є обов'язковим для державних підприємств, що не підлягають приватизації у зв'язку з їх загальнодержавним значенням, акціонерних товариств, банків, страхових організацій, товарних і фондових бірж, інвестиційних фондів і компаній, трастів, холдінгових довірчих товариств та інших фінансових посередників, підприємств з іноземними інвестиціями, благодійних та інших (неінвестиційних) фондів, джерелами формування коштів яких є добровільні відрахування юридичних і фізичних осіб.

Пропонується обмежити вартість послуг за проведення обов'язкового аудиту в залежності від виручки (валового доходу), реалізації продукції (робіт, послуг) за рік або суми активів річного балансу суб'єктів господарювання, звітність яких перевіряється.

Значно розширюється стаття, в якій передбачено цивільно-правову відповідальність аудиторів й аудиторських фірм.

Розмір майнової відповідальності аудиторів визначається умовами договору, проте не може перевищувати збитків, завданих замовникові в результаті невиконання або неналежного виконання аудиторської перевірки і, зокрема, недостовірності аудиторського висновку.

Пропонуються зміни до статей, що регламентують діяльність Аудиторської палати та Спілки аудиторів України.

Комісія з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку розглянула питання про впорядкування складу Комісії Верховної Ради у закордонних справах і зв'язках з СНД. Відхилено пропозицію щодо розпуску цієї постійної комісії. Запропоновано, згідно з Регламентом Верховної Ради України, привести її склад у відповідність з квотами пропорційного представництва фракцій (депутатських груп).

Підтримано пропозицію Комісії з питань оборони і державної безпеки про внесення на розгляд сесії проекту Постанови Верховної Ради «Про стан виконання чинного законодавства з питань військової сфери та невідкладні заходи щодо вдосконалення цієї роботи».

Розглянувши законопроект про рекламу, члени комісії ухвалили внести його на розгляд сесії у другому читанні з урахуванням доповнень щодо реклами на транспорті.

Обговорено внесений Кабінетом Міністрів законопроект стосовно правил оформлення проекту Закону про Державний бюджет України. Запропоновано додати до нього новий пункт у такій редакції: «Статтею 8 проекту Закону затверджуються обсяги фінансування з Державного бюджету України повного переліку загальнодержавних, міжгалузевих та інших програм, що підлягають зазначеному фінансуванню». В цілому члени комісії законопроект підтримали.

Комісія розглянула також проект Закону про внесення змін і доповнень до Кримінального, Кримінально-процесуального кодексів України та Кодексу України про адміністративні правопорушення, відповідальності за порушення законодавства про валютне регулювання. Внесено пропозиції, спрямовані на посилення відповідальності за порушення законодавства про валютне регулювання.

Комісія з питань культури і духовності обговорила Концепцію приватизації майна об'єктів соціально-культурної сфери, підготовлений Кабінетом Міністрів України. До нього внесено деякі суттєві доповнення.

Члени комісії ухвалили проект закону «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу», якими передбачено звільнення від призову на строкову військову службу юнаків, що закінчили Київське хореографічне училище і працюють за спеціальністю.

Прес-служба Верховної Ради України — Укрінформ.

Освіта не просто дитя демократії — улюблене дитя

Звичайно, це мета, якої досягнемо лише у майбутньому

— Нині ситуація в освіті України досить драматична, — говорить член Комісії з питань науки та народної освіти Євген Красняков. — Та й дивно було б чекати чогось іншого, адже бюджетом поточного року на розвиток та діяльність освіти було виділено 242,2 трильйона карбованців за потреби 530 трильйонів. А це означає, що вчителі не одержують вчасно зарплату, що школи потрапили в скрутне матеріальне становище. Та загальноосвітні й дошкільні заклади ще більш-менш нормально працюють, а от заклади професійно-технічної освіти, технікуми, вузи справді бідують. Нині ситуація така, що в кожному регіоні держави становище освіти оцінюється по-різному. В нашій Донецькій області, наприклад, загальношкільні та дошкільні заклади стали в центрі уваги місцевого керівництва, а це означає, що справи йдуть досить непогано. Хоча проблем вистачає. Взяти ту саму плинність кадрів. До речі, в цілому по Україні минулого року школи залишили 23 тисячі вчителів. Цього року — це 10 тисяч. Отже, наше невідкладне завдання — зберегти кадри! Над цим треба працювати й нашій постійній Комісії, й Міністерству народної освіти. Особливість даної проблеми нині в тому, що раніше у нас завжди не вистачало кадрів у сільських школах, а тепер це спостерігається і в містах.

А щодо роботи Комісії з питань науки та народної освіти, то й тут ситуація складається тривожна. Спочатку заступник голови комісії Віталій Шийко залишив її, відбувши в Лівію, куди його призначено послом. А потім і голову комісії Володимира Сторіжка запросили в уряд. Зараз ідуть консультації з метою обрання нового керівництва нашої комісії. А між іншим, зараз усі ми стоїмо перед важливою подією — другим читанням Закону про освіту в Україні.

Працюючи над Законом про освіту, народні депутати так ретельно шліфують кожну його статтю, що замість змін і доповнень, як планували раніше, вирішено розглядати його нову редакцію. А втім, це природно, адже приймали закон ще за часів існування УРСР. До того ж сталися радикальні зміни і в самій системі народної освіти, де є безкоштовні форми навчання (це гарантується Конституцією), але є й платні навчальні заклади тощо.

Тобто, депутати — члени Комісії з питань науки та народної освіти адекватно реагують на вимоги життя і створюють відповідну законодавчу основу для розвитку української освіти, яка поступово (треба вірити в це!) з попелюшки перетворюється на улюблене дитя демократичної держави України.

— В цілому комісія й сьогодні готова винести на розгляд парламенту нову редакцію Закону про освіту, — розповідає головний консультант комісії Галина Мовшук, — але з областей продовжують надходити дуже цікаві й слушні доповнення й пропозиції. Тобто, очевидно, обговорення відбудеться в листопаді. Це буде друге читання закону.

— Нова редакція закону, — ділиться своїми думками професор Валентина Гошовська, член Комісії з питань науки та народної освіти, — повинна врахувати всі нюанси змін, які сталися на освітній ниві України. Я представляю в парламенті Харківщину. У нас з'явилися дуже цікаві явища в організації освітньої діяльності, у пошуках взаємодії місцевого керівництва з педагогічними колективами. Особливу увагу приділено сільським дітям, які повинні мати потрібні умови для підготовки до навчання у вузах.

Що ж до фінансового забезпечення розвитку освіти, то депутати обстоюють різні шляхи її підтримки. Зокрема, тієї, яка надходить від різноманітних фондів. Так міжнародний фонд «Відродження», що нещодавно репрезентував свою роботу, сприяє здійсненню програм «Трансформація гуманітарної освіти в Україні», програми підтримки освіти в галузі точних наук «Навчання англійської мови» тощо.

Віталій АБЛІЦОВ.

Не допустити національної катастрофи

***НА ЧЕТВЕРТОМУ** році незалежності, перед обранням Верховної Ради і Президента, в Україні відчувалося духовне піднесення. Людям дали надію змінити напрямок економічних і політичних реформ, які, відчувалось, ведуть до глибокої кризи. Тому на виборчі дільниці прийшла реалізувати свою надію абсолютна більшість громадян України.*

І ось новий Президент, новий парламент. Сподівання багатьох і мої особисто розвіялись. По суті, новий Президент і нова Верховна Рада проводять ту ж лінію так званих «реформ», тільки в ще більш спотвореному вигляді, які все далі більше руйнують економіку, а соціальні наслідки показують, що йде деградація населення, виродження нації.

***ЗАСОБИ** масової інформації, Президент і політики, які його підтримують, утовкмачують у нашу свідомість думку, що альтернативи нинішнім реформам немає.*

Це було записано знову ж таки у «Програмі діяльності Кабінету міністрів України». І коли група народних обранців України на чолі з народним депутатом України доктором економічних наук Н.Вітренко спробували у вищому законодавчому органі висунути альтернативу цим реформам у вигляді комплексної «Програми запобігання національній катастрофі», глава уряду не знайшов нічого кращого, ніж кваліфікувати це як спрямовану проти уряду провокацію.

Не маючи інших аргументів проти альтернативної програми, Прем'єр-міністр не зміг, на мій погляд, переконати депутатів, що представлена ним програма сприятиме стабілізації і розвитку продуктивних сил.

Аналіз наслідків реформ, які проводять Президент і уряд, навпаки, переконують нас про плачевні результати. Тому оптимістичні висновки високих посадових осіб — або незнання дійсного стану речей в житті, або свідома спроба замаскувати свої грубі прорахунки фальшивими заявами.

Але, не розібравшись в суті питання — чи це дійсно помилки, чи свідома політика на знищення держави, — ставлення до дій нинішніх правителів може бути оманливо обнадійливим.

Що ми будуємо і чи будуємо взагалі

Будучи на посаді Прем'єр-міністра, Л.Кучма декілька разів звертався до Президента Л.Кравчука і Верховної Ради з проханням пояснити, що ж ми будуємо: соціалізм, капіталізм чи ще щось. Те, що владні структури кинулись вщент руйнувати основи соціалізму в Україні, — це ще не вся правда. Не хотів би приділяти багато уваги саме цій політичній помсті «жирних котів», але стверджую, що в такій війні вбиваються перш за все світові прогресивні тенденції розвитку суспільства, стрижнем яких є розвиток прав, свобод, соціальних гарантій людей, їх зростаючі повноваження в управлінні підприємствами, місцевими органами самоврядування, державами в цілому. Бо соціалізм починається тоді, коли суспільство стає на захист людини — вимушеного безробітного. А такі права, як право на працю, встановлений рівень безкоштовного отримання освіти, медичного обслуговування, забезпеченості по старості, рівність прав і свобод незалежно від політичних та релігійних поглядів, національності, які закріплені «Загальною декларацією прав людини», прийнятою Генеральною Асамблеєю ООН 10 грудня 1948 року, інакше як всесвітньою тенденцією до побудови соціально справедливого суспільства назвати не можна.

Ознайомившись із змістом інших документів, наприклад, «Європейською конвенцією про захист прав людини і основних свобод» (1953 р.), «Європейською Хартією про місцеве самоврядування» (1990 р.), а тим більше з висновками всесвітньої конференції в Ріо-де-Жанейро (1992 р.) по проблемах розвитку суспільства, можна показати вбивчі для нинішніх «реформаторів» факти, на яких саме принципах будуються та реформуються цивілізовані суспільства. В нашій країні засоби масової інформації повністю замовчують висновки конференції в Ріо-де-Жанейро, хоча серед багатьох керівників держав і найвідоміших політиків свій підпис на підсумкових документах поставив і Президент Л.Кравчук. Так ось її головним рішенням було те, що ні капіталізм, ні казармений соціалізм не мають майбутнього. А перспективним суспільством буде демократичне. Тому побудова суспільства соціально справедливого, на принципах демократичного соціалізму — це не повернення назад, як намагаються нам втлумачити доморощені «реформатори», а навпаки.

***Я ПЕРЕКОНАНИЙ**, що потрібно буде нести відповідальність за замовчування всесвітніх надбань в питаннях суспільного розвитку і особливо за те, що наших людей позбавляють можливості свідомо обрати свій шлях реформування та розвитку.*

Я вже не кажу про злочинне замовчування того, на яких принципах, при реалізації яких політичних ідей стали розвинутими такі країни, як Франція, Іспанія, Австрія, Німеччина, Греція, Швеція, Японія, не згадуючи вже про Китай та Північну Корею.

Тому я і відстоюю, що прогресивним вибором для України — що будувати — може бути тільки соціально справедливе суспільство на принципах демократичного соціалізму.

Навіть розвинуті країни з капіталістичним устроєм (до речі, не так вже їх і багато) принципи економічних відносин, управління державою, політичних прав і свобод громадян, їх соціальну захищеність або гарантії мають значно демократичніші, ніж ті убогі пропозиції під виглядом реформ, які нав'язані нам і впроваджуються в Україні.

Стверджую, що кінцевою метою перебудови в Україні є навіть не побудова «дикого» капіталізму початку XIX століття, бо там все ж таки створювались умови для розвитку продуктивних сил, виробництва. Сьогодні через рецепти радників міжнародних організацій і їх агентуру у вищих органах влади йде усунення України як потенційно дуже сильного конкурента з міжнародного ринку поділу праці, усунення через знищення виробництва, сільського господарства, перетворення країни в довічного боржника

з дешевою робочою силою. До речі, ця доля уготована і Росії, і колишнім країнам СРСР. По суті, йде колонізація без застосування військової сили. Хочу з болем ще раз підкреслити, що у нас не будується ніяке суспільство, не заплановані ніякі реформи, а йде цілеспрямоване знищення держави.

По чиїх рецептах йдуть «реформи» і до чого вони довели

97 стаття Конституції України виключне право по прийняттю та затвердженню державних соціально-економічних програм надає представницькому законодавчому органу — Верховній Раді України.

Загальновідомо, що ні Л.Кучма, ні уряд програми реформ і досі на затвердження Верховною Радою не подали. Зрозуміло, що не може бути жодних реформ без програми, в якій визначені кінцеві цілі, шляхи їх досягнення і строки. Але відсутність урядової програми — це теж не вся правда, бо у нас чітко проводяться реформи на вимоги і під контролем Міжнародного валютного фонду (від уряду меморандум підписав, ще будучи міністром економіки, Р.Шпек). Які ж основні принципи цих «реформ»? Їх можна звести до трьох ключових вимог:

І. Усунення держави від регулювання соціально-економічних процесів.

Лібералізація цін.

Лібералізація зовнішньої торгівлі.

Лібералізація валютного курсу.

II. Фінансова стабілізація (безумовно, за рахунок скорочення соціальних гарантій: перехід на платні принципи медичного обслуговування, освіти, перехід на бездотаційну оплату комунальних послуг та сільського господарства).

III. Масова приватизація підприємств і сфери побуту. В сільському господарстві ключовою є вимога переводу землі в товар, тобто з правом купівлі-продажу.

***ПІД ТАКІ** вимоги Україні обіцяно кредит в сумі 4 мільярди доларів. Ці постулати стали основою доповіді Президента Л.Кучми на Верховній Раді як нова економічна політика, і повторю, що вони були і в реформах, які проводив Л.Кравчук.*

До речі, такі політичні течії, як Рух, «Нова Україна», ліберальні партії, партії так званого демократичного спрямування ці пропозиції поклали в основу своїх програм. Такі ж принципи реформ запропоновані МВФ і іншим країнам світу.

Про результати в інших країнах наведу приклади нижче, а ось що ж вони дали і дають для нашої економіки? Що значить у момент перебудови усунути державу від управління процесами? Це значить поставити суспільство на шлях некерованості і хаосу. Образно кажучи, це сьогодні у дорожньому русі припинити дію правил дорожнього руху, ліквідувати всі пости ДАІ по контролю за додержанням водіями цих правил. Зрозуміло всім, що в хаосі перш за все постраждають пішоходи, бо вони беззахисні. В суцільних аваріях можуть залишитися неушкодженими найміцніші — КрАЗи, КамАЗи, танки і головне те, що дорожній рух втратить всякий глузд. Так і в нинішніх «реформах» — вони вдарили перш за все по людях чесної праці та пенсіонерах, а вигоду отримали крупний бізнес та кримінальний капітал (5 процентів населення України розпоряджаються 34,2 процентами національного доходу держави. Кримінальний капітал перевищує 200 трильйонів карбованців). І особливо останнім вигідний правовий та економічний хаос, а для легалізації своєї діяльності та своїх прибутків вони штовхнули Президента на захват влади однією особою, яка, безумовно, легше піддається їхньому управлінню і впливу. Інструментами хаосу, перерозподілу власності в приватні руки та руйнування економіки є пропозиції, які стали змістом реформ.

Впровадження вільних цін, загальний перехід на світові ціни в монополізованій, плановій, дефіцитній економіці (тим більше для третини обсягу продукції, яка виробляється в Україні, не має замкнутого технологічного циклу) зробили нашу продукцію неконкурентоспроможною на світовому ринку.

Вільний валютний курс і невідворотне спотворене його співвідношення до твердих світових валют — долара, марки, фунта стерлінга, російського рубля та ін. — дало можливість нещадно експлуатувати наш ринок праці. А поряд з впровадженням принципів вільної торгівлі по демпінгових цінах — вивозити з України сировину, метал, інші промислові товари, продукцію сільського господарства.

Безумовно, на цьому нагріли руки ділки, і біля 40 мільярдів доларів осіло в іноземних банках на валютних рахунках українських бізнесменів.

Пріоритетний принцип фінансової стабілізації зупинив виробництво (відновити яке віце-прем'єр В.Пинзеник пропонує через... банкрутство!!!), звів нанівець наші соціальні гарантії і здирає останню шкіру з наших людей, вимагає затримувати виплату заробітної плати і пенсій. Чергове підвищення цін на комунальні послуги — це продовження спроби латати недолугий державний бюджет за рахунок населення.

З приватизацією сьогодні, мабуть, всім стає ясно, що міф про те, що всі ми станемо власниками і будемо господарями на своїх підприємствах, у своїй державі, лопнув.

Трудові колективи позбавили усіляких прав. Головним принципом сьогоднішньої приватизації є розпродаж власності через аукціони, передача їх у приватні руки, використовуючи всілякого роду довірчі товариства, трасти, інвестиційні фонди. Приватизовані підприємства, міняючи номенклатуру продукції, яка випускається, вириваються з технологічного циклу і цим зупиняють роботу решти підприємств, пов'язаних з ними виробничими стосунками.

По суті, Фондом державного майна керує не Верховна Рада, а іноземні радники. Особливим внеском в зупинку виробництва є податкова політика, діяльність банків.

Що ж ми маємо за роки так званих «реформ»? Покажемо це на статистичних даних.

Нагадаю, що у 1942 році, в пік кризи через руйнування виробництва, пов'язаного з війною, національний доход СРСР впав на 24 проценти. А національний доход в Україні у 1994 році від рівня 1989 року становить 44,3 процента, тобто впав практично на 56 процентів. Катастрофічними темпами падає і валовий суспільний продукт. Особливому розвалу піддалося наше машинобудування — основа економіки будь-якої держави. Спад виробництва стався на 70 процентів. Зверну увагу на обвальне падіння капітальних вкладень. Держава дедалі більше стає боржником. У витратній частині Державного бюджету вже 11 процентів (237 трильйонів карбованців) — це плата по процентах взятих урядом кредитів. Для порівняння: на всю охорону здоров'я виділяється 32 трильйони карбованців (Державним бюджетом 1995 р., Проектом бюджету на 1996 р. суттєвих змін на краще не передбачається). Як соціальний наслідок таких «реформ» — 78 процентів населення України отримує заробітну плату та пенсію нижче фізіологічного рівня. Для цих категорій номенклатура споживчих товарів не забезпечує нормальної діяльності організму. Йде деградація і виродження нації.

Чи був шанс отримати позитивні наслідки від «реформ», що впроваджуються?

Як переконливо стверджує американський інститут ім. Ші[illegible] досліджує, контролює і суворо критикує діяльність Міжнародного валютного фонду, у всіх країнах, де той впроваджує свої рецепти, позитивних наслідків отримати було неможливо. Ні в одній країні ці рецепти не сприяли піднесенню виробництва, підняттю життєвого рівня людей. А було навпаки, і країни поступово перетворювалися у вічних боржників із статусом колоніальних держав. Країнами, результатами реформ яких пишається МВФ, є Мексика, Болівія, Чилі, Польща, Угорщина. Криза Мексики вимусила МВФ для врятування свого авторитету негайно надати цій країні одноразово 52 мільярди доларів допомоги. Нагадаю, Україні обіцяно тільки 4. Угорщина щорічно виплачує по 3 мільярди доларів боргів, виробництво в Польщі не вийшло на рівень дореформаторський, Росія практично втратила основи національної економіки.

***ЧИ ВЛАШТОВУЄ** нас як державу, людей така перспектива? Особисто мене — категорично ні. Тому вже протягом всього терміну роботи у Верховній Раді у співпраці з вітчизняними вченими протестував проти такого ходу подій; ми пропонували свої шляхи реформування, подолання кризи.*

На жаль, політичної підтримки ні в Президента Л. Кравчука, ні в Президента Л. Кучми наші пропозиції не знаходять, також ні поперед-

(Закінчення на 8-й стор.).

Не допустити національної катастрофи

(Початок на 7-й стор.).

ня, ні нинішня Верховна Рада не набирає більшості голосів для впровадження наших пропозицій в життя.

Що пропонується

Соціалістами покладена на стіл прем'єр-міністру Є. Марчуку програма запобігання національної катастрофі. Вона підготовлена групою наших вчених та виробничників і базується на досвіді подолання кризи і принципах, які застосовував Рузвельт у Сполучених Штатах Америки на початку 30-х років, виводячи країну з великої депресії, досвіді Людвига Ерхарда по відбудові післявоєнної Німеччини, досвіді реформ КНР, досвіді відбудови СРСР після воєнної розрухи.

Відзначу основні тези нашої програми — це негайна відмова від рецептів реформ та кредитів МВФ і спирання на власні сили, яких ще сьогодні достатньо. Підвищення ролі держави в проведенні реформ, а по суті, відновлення зруйнованої економіки. В першу чергу — впровадження комплексу економічних заходів (податкових, кредитних та ін.) по захисту вітчизняного товаровиробника, розблокування взаєморозрахунків між підприємствами. Впровадження фіксованого валютного курсу, контролю за зовнішньою торгівлею, її регулювання тарифами, впровадження заходів по відновленню роботи державного сектора, а також роздержавлення і приватизація — коли вони сприяють підвищенню ефективності виробництва. У сільському господарстві державною є політика по забезпеченню доходності сільськогоподарського товаровиробника і ніякого розпродажу землі. Особливістю є розділ цінової політики і перехід на три види цін — фіксовані, регульовані державою і вільні.

ФІКСОВАНІ сьогодні негайно потрібно впроваджувати на енергоресурси, продукти харчування та товари першої потреби. Основні ціни на промислову та сільськогосподарську продукцію — регульовані. І тільки на товари, якими насичений ринок або які не являються критичними для внутрішнього споживача, ціни вільні.

Є пропозиції по пріоритетах розвитку в науці, виробництві та сільському господарстві. Є пропозиції, яким чином провести інвестиції в промисловість і сільське господарство для їх відродження. Розроблений розділ про реформування оплати праці та пенсійного забезпечення, про реформу банківської системи, про принципи бюджетної політики. Безумовно, цілий розділ пов'язаний із соціальним забезпеченням. Ми пропонуємо схему проведення грошової реформи, яка б дала змогу відсікти кримінальний капітал. Даємо пропозиції про індексацію вкладів населення.

Президентом, Прем'єр-міністром не сприйняті наші пропозиції, хоч попередньо концепція програми і вся програма в цілому була запропонована і адміністрації Президента, і главі уряду. Не під логікою аргументів, а під шаленим тиском більшість Верховної Ради все-таки прийняла «Програму діяльності уряду». Тобто, взяла на себе відповідальність разом з Президентом і урядом за її наслідки. Але переконаний: нинішній курс реформ є згубним для України. Тому профспілковим комітетам, радам трудових колективів час зрозуміти, що свої інтереси потрібно захищати самим. Відсидітися в окопах не вдасться. Тільки займаючи активну життєву позицію, розібравшись в тому, що сьогодні твориться, реалізуючи свої конституційні повноваження на управління державою, можна і потрібно направити дії владних структур на вирішення найболючіших питань сьогодення і зробити все, щоб суспільство стало на шлях прогресивного розвитку в майбутньому.

Володимир МАРЧЕНКО,
народний депутат України.

Депутати, згадайте молодість! І подумайте про молодь

МОЛОДІЖНІ проблеми актуальні завжди. Але, на жаль, українська держава значних звершень у царині власної молодіжної політики не має, хоча й проголошує ту політику як пріоритетну. Схоже, незабаром буде здійснено спробу виправити ситуацію. Нещодавно представники українських молодіжних організацій зустрічалися з Президентом України Леонідом Кучмою, трохи раніше — з Головою Верховної Ради Олександром Морозом. Незабаром мають відбутися парламентські слухання про становище молоді в Україні. Своїми міркуваннями щодо молодіжної політики діліться заступник з регіональних і громадсько-політичних питань міністра Кабінету міністрів України Анатолій ТОЛСТОУХОВ.

— Анатолію Володимировичу, як ви вважаєте, що можуть дати [illegible] слухання про становище молоді?

— Парламентські слухання з молодіжних проблем — це сьогодні, можливо, найвагоміший засіб розв'язання багатьох болючих питань. Чому? Всі розуміють: молодь — це майбутнє України. Всі знають: коштів у державному бюджеті немає стільки, щоб, подивившись на цифри, сказати — це справді пріоритетний напрямок політики держави. Що робити? Мабуть, зібратися на найвищому рівні і продемонструвати відповідний підхід до цих проблем. Було б чудово, якби під час слухань у Верховній Раді були присутні керівники всіх гілок влади, голови облдержадміністрацій, лідери політичних партій та молодіжних організацій. Турбота про молодь — це те, що має об'єднувати владу, консолідувати націю. Особливо зараз. Я впевнений, що за відповідної організації слухань навіть у такий скрутний для держави час можна вирішити багато питань, в тому числі й фінансових. А потім цей механізм потрібно розкручувати: під час поїздок керівників держави в регіони, під час зустрічей голів держадміністрацій, голів виконкомів на місцях і т. ін. Справжня увага до молоді, її проблем — це теж кошти. Постійна увага й намагання вирішувати — це вже валюта.

— Останнім часом — можливо, від того, що довго не призначався міністр у справах молоді та спорту, — на сторінках газет та в коридорах влади обговорювалися різні варіанти реорганізації цього міністерства. Що ви скажете з цього приводу і чи саме це потрібно сьогодні молоді, молодіжній політиці?

— Ставлення молоді до влади яскраво демонструють соціологічні дослідження та опитування, що проводить Український науково-дослідний інститут проблем молоді, який за чотири роки став широко відомим і за межами України. Крихти довіри є. Коли до керівництва приходять нові люди або коли влада починає діяти, довіри до неї більшає. Але, звичайно, зовсім інші цінності визначають сьогодні поведінку молодої людини, і не чергових реорганізацій вона чекає від влади. І все ж таки... Свого часу, коли ми «народжували» Державний комітет у справах молоді та спорту, було чітке розуміння: рано чи пізно молодь і спорт формально розірвуть свій бюрократичний шлюб. Для цього є як об'єктивні, так і суб'єктивні підстави. На мою думку, провокувати цю проблему почали передчасно, до того ж, з різних боків. Що пропонувалось? До Мінмолодьспорту додати ще й туризм. Як казав один народний депутат, двогорбий верблюд мав стати тригорбим. Це був би робочий варіант лише за жорстких потреб скорочення міністерств і відомств. Другий варіант - передати молодіжні проблеми до Міністерства освіти. Це, мабуть, щоб два бідних обнялися і замовкли взагалі. Третій: утворити на базі Фонду соціальної адаптації молоді (Фонд САМ) Державний комітет у справах молоді. Це варіант, який, у принципі, може бути реалізований, але не тепер і не на базі Фонду-САМ. Цей фонд — окрема тема, тому поки що її залишимо. Що стосується Держкомітету... Образно кажучи, молодь може піти від «фізичної культури й спорту» за певних умов.

Закони, які прийняла Верховна Рада у сфері молодіжної політики, мають запрацювати. Потрібно прийняти ще й нові. Зокрема, про молодіжні організації та молодіжне підприємництво. Уряд має реалізувати свої наміри щодо розвитку системи соціальних служб молоді. Ми вже котрий рік говоримо про ювенальні суди, кримінальну міліцію у справах неповнолітніх. Це, так би мовити, борги держави. З іншого боку — має активізуватися діяльність молодіжних організацій, перш за все Українського національного комітету молодіжних організацій (УНКМО). Цю тезу можна розвивати й далі... Отже, питання про реорганізацію буде своєчасним через рік-два.

— Ви зачепили одну болючу тему: не працюють закони. Чому?

— Причини різні. Можливо, деякі положення, що є в тих законах, передчасні, хоча тепер розводити руками вже пізно. Я маю на увазі Закон про альтернативну службу. Реалізація багатьох статей Закону про соціальну адаптацію та розвиток молоді в Україні стримується станом економіки (гарантованість першого робочого місця, допомога молодим сім'ям, будівництво житла тощо). Про окремі закони влада ніби забуває, а Генеральна прокуратура не завжди нагадує. Хоча щодо Закону про органи та служби у справах неповнолітніх генпрокуратура відреагувала належним чином — надійшло подання до Кабінету міністрів і, думаю, найближчим часом питання буде вирішено.

— Про що йшла мова на зустрічі Президента з керівниками молодіжних організацій?

— Питань було багато. Сьогодні вже є доручення Президента відповідним відомствам, їхнім керівникам. Вони стосуються молодіжного центру, колишнього майна ЛКСМУ, молодіжного підприємництва, МЖК, Фонду САМ... Окремо скажу про домовленість утворити під патронажем Президента України Національну раду з питань молодіжної політки. Це має бути координуючий орган, який сьогодні вкрай потрібен.

— Ви вже кілька разів згадували Фонд САМ і навіть наголосили, що це тема окремої розмови...

— Фонд було створено за постановою Кабінету міністрів після того, як колишній прем'єр-міністр Вітольд Фокін став народним депутатом, а один з керівників однієї з соціал- демократичних партій України Юрій Збітнєв, який йому в цьому допомагав, очолив і фонд. Отож, із самого початку цей фонд діяв, так би мовити, в режимі найбільшого сприяння. Фонд використовували як структуру, альтернативну Державному комітету у справах молоді та спорту, а також як засіб розбудови Соціал-демократичної партії. З часом діяльність фонду дедалі більше комерціалізувалася, ще й розпочалися чвари серед керівництва. Наслідки відповідні: в результаті перевірки діяльності фонду Головним контрольно-ревізійним управлінням фінансування його припинено, матеріали перевірки буде передано правоохоронним органам. А це була перевірка діяльності лише за 1994—95 роки. Отже, припинено фінансування, закриті рахунки. Моя особиста думка: Фонд САМ має бути ліквідований, а його функції треба передати до системи соціальних служб для молоді. До речі, у вирішенні подальшої долі фонду

активну участь намагається взяти УНКМО. Намір полягає в тому, щоб хтось із керівництва комітету очолював заразом і фонд. Але таким чином знову може бути створена система, альтернативна Міністерству у справах молоді та спорту. (А вже коли матеріал готувався до друку, Кабінетом міністрів України було прийнято рішення про ліквідацію Фонду САМ. — **А.М.**)

— Останнім часом вирують пристрасті навколо закриття військових кафедр у деяких вузах...

— Так, постанова Кабінету міністрів № 548 спричинила протести ряду молодіжних організацій, керівництва вузів. Ця тема, до речі, теж порушувалася під час зустрічі з Президентом. Існує такий собі «бермудський трикутник». З одного боку, в Україні вже стільки офіцерів запасу, що з окремих спеціальностей їх вистачить на кілька десятків років. З другого — матеріали соціологічних досліджень свідчать, що молодь в армію йти не хоче, а військова кафедра — це уникнення служби. І звідси: якщо у вузі є військова кафедра, то це робить його престижнішим, на нього більший, так би мовити, попит. На жаль, два міністерства — оборони та освіти — не змогли розробити механізм взаємодії і реалізувати постанову таким чином, щоб урахувати інтереси і держави, і керівництва вузів, і студентів. Справді, якщо людина вступила до вузу, де є військова кафедра, провчилася там кілька років, а тепер їй кажуть «іди до армії», то її обурення, я вважаю, справедливе. Але можу сказати, що з представників Кабінету міністрів, відповідних міністерств та відомств створено робочу групу, яка розв'яже всі спірні моменти. Буде всебічно вивчено ситуацію і прийнято рішення.

— Дякую за розмову.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

ПЛАТИНОВИЙ ЮВІЛЕЙ ЮРИДИЧНОЇ ЕЛІТИ

Національній юридичній академії України — 75 років

***Харківському** юридичному інституту, перетвореному в 1991 році в Українську державну юридичну академію, Указом Президента України вже через чотири роки було надано статус національного самоврядного (автономного) державного вищого навчального закладу. Тепер це Національна юридична академія України, імені Ярослава Мудрого.*

За післявоєнні роки **академія дала вищу освіту понад 50 тисячам громадян, що більше, ніж їх випустили усі юридичні вищі навчальні заклади України.**

Академія має багаті навчальні, наукові та культурні традиції. Своїм корінням вони сягають в далеку історію одного із найстаріших і найвідоміших вузів України — Харківського університету, створеного у 1805 році, та його юридичного факультету. Саме на його основі і на базі деяких інших навчальних структур в 1920-му році було створено самостійний вуз — інститут народного господарства, який спочатку готував юристів з посиленою економічною підготовкою. У 1930 році на базі юридичного факультету Інституту народного господарства остаточно сформувався Харківський юридичний вуз як автономний заклад, який мав назву Харківський інститут радянського будівництва та права, а з 1937 року інститут називається юридичним.

Нині в НЮА сім факультетів (п'ять на денному відділенні, по одному — на заочному та вечірньому). Разом у нас здобувають вищу юридичну освіту більш як 10 тисяч студентів. За останні роки набір їх до академії збільшився у декілька разів, значно зміцнилась її навчально-матеріальна база, поліпшилось житлово-побутове забезпечення студентів. І сьогодні, у важких економічних умовах, розширюється навчальна база академії. У новому, добре обладнаному приміщенні працює кафедра криміналістики, завершується будівництво відмінного навчально-спортивного комплексу тощо.

Викладання ведуть 24 кафедри, серед них 17 профільних. У складі кафедр — 74 професори, доктори наук, більш як 200 доцентів, кандидатів наук. Більшість їх — вихованці академії. Серед викладачів і співробітників академії є учасники Великої Вітчизняної війни. Професор О.І.Свечкарьов — Герой Радянського Союзу. А всього вихованцями академії стало 12 Героїв Радянського Союзу.

Тільки за останні п'ять років викладачі академії захистили 12 докторських і 50 кандидатських дисертацій. Є докторантура (11 докторантів) і аспірантура (59 аспірантів).

Серед провідних викладачів, видатних науковців — сім академіків і десять членів-кореспондентів Академії правових наук України, вісім заслужених діячів науки і техніки, п'ять лауреатів Державних премій, десять заслужених працівників народної освіти України.

Національна академія юридичних наук є головною організацією з координації навчально-методичної роботи юридичних навчальних закладів України, а розроблену в нас концепцію розвитку вищої юридичної освіти покладено в основу проекту відповідної Державної програми.

Її зміст полягає в тому, щоб після переборювання перекосів минулого налагодити та забезпечити підготовку правознавців вищого класу відповідно до вимог демократичного правового суспільства, фахівців загальноєвропейського, світового стандарту, людей глибокої духовної, правової культури, справжніх знавців права та юридичної практики.

На вимогу часу введено нові навчальні дисципліни: правові основи підприємницької діяльності, міжнародне приватне право, основи римського цивільного права, правове регулювання відносин власності, спецкурси з проблем економіки, принципів менеджменту, вступ до маркетингу тощо. Крім того створено кафедру культурології і розпочато викладання таких предметів, як, зокрема, історія світової та вітчизняної культури.

Водночас поглиблюємо спеціалізацію, приміром на факультетах, які готують слідчих для органів внутрішніх справ або прокурорських працівників. Створюються проблемні науково-дослідницькі лабораторії. Вони і вуз в цілому підтримують творчі зв'язки з усіма юридичними вузами України і провідними центрами юридичної науки, перш за все з Академією правових наук України, Інститутом держави і права Національної академії наук України, а також із зарубіжними вузами: Московським і Санкт-Петербурзьким державними університетами, Університетом Цінціннаті (США) та рядом інших.

Національна юридична академія України робить визначальний внесок у розробку проектів законів, інших нормативних актів вищих органів державної влади. Рецензування, проведення правових експертиз законопроектів і проектів інших нормативних актів, підготовлених міністерствами та відомствами, а також постійними комісіями Верховної Ради України — це робота моїх колег. Причому значущість її постійно зростає. Так, якщо у 1989 році викладачі академії брали участь у розробці і рецензуванні 18 законопроектів України, то у 1994 році — понад 60 проектів законів. Багато вчених працює як наукові консультанти в постійних комісіях Верховної Ради України. А професор В.Мусіяка і доцент Б.Ольховський — народні депутати України, безпосередньо беруть участь у законотворчому процесі.

Учені академії зробили значний внесок у розробку концепції і основних положень проекту Конституції України, а також конституційних законів «Про Конституційний Суд України», «Про громадянство», «Про прокуратуру», «Про міліцію», «Про Збройні Сили України» та багатьох інших. Треба відзначити участь провідних професорів академії в роботі комісій з підготовки нових кодексів України: кримінального, цивільного, процесуальних.

Вчені академії також причетні до розробки й рецензування проектів постанов пленумів Верховного суду України, які мають певний вплив на вдосконалення правозастосувальної діяльності судів і правоохоронних органів.

Багаторічний досвід науково-дослідної роботи академії, тісний взаємозв'язок з науковими центрами України зумовили формування в Національній юридичній академії України видатних наукових шкіл. Серед них — школи із загальнотеоретичних проблем держави і права, проблем історії держави і права України, державознавства, цивільно-правових та кримінальних наук.

Національна юридична академія України, святкуючи свій славний 75-річний ювілей, являє собою творчу співдружність професорсько-викладацького складу, наукових працівників, навчально-допоміжного та адміністративно-управлінського персоналу, студентів та аспірантів, яка утворює крупний центр правової освіти, науки і культури нашої Батьківщини.

Василь ТАЦІЙ,
ректор Національної юридичної академії України, академік Академії правових наук України.

У фракціях і групах

Депутати — на очах, а ті, хто за ними?

***Про великі** потенційні можливості депутатської групи «Реформи» у законотворчому процесі, як, власне, і про її реальний внесок у цей процес, говорити можна багато. Судніцин, Головатий, Пинзеник, Соболев, Омельченко, Єльяшкевич, Терьохін, Шишкін — ці та інші прізвища членів групи, як то кажуть, завжди на слуху як у парламентаріїв, так і виборців. Отож, ніхто не заперечуватиме, що в цього депутатського об'єднання доволі роботи над найважливішими, найнеобхіднішими для держави законопроектами, особливо економічного характеру. Однак попри це «Реформи» дедалі більше мусять перейматися ще й організаційними проблемами діяльності, найвищого законодавчого органу. Чому? Про це своїми міркуваннями ділиться керівник Секретаріату «Реформ» Євген КОСТЕНКО:*

Ми — за конструктивну роботу. І тому вважаємо, що у сесійному залі не слід вести великих дискусій, усе це має бути у комісіях і фракціях.

Коли ж цим нехтують, то виходить те, що сталося 5 вересня, коли розпочалася четверта сесія Верховної Ради, а вже наступного дня депутати змушені були розійтися для роботи в комісіях. Це означає, що для роботи в сесійному залі не було підготовлено відповідних документів. А чому, скажіть, комуністично-соціалістично-аграрна більшість у Верховній Раді проголосувала проти прямої телетрансляції засідань чи хоча б у повному запису? Бо бояться показати виборцям, що сесійний зал під час роботи напівпорожній, що за триста з лишком депутатів фактично голосують 130—140.

А візьміть питання про перенесення на кілька годин початку засідання Президії Верховної Ради з 16 години на 14-ту. Було ж як — збираються під вечір, працюють до ночі, вночі їхні рішення доводять до кондиції, розмножують, і народні депутати отримують їх перед самісіньким початком сесійного засідання, не встигнувши належним чином з ними ознайомитися, обговорити. А чому б не проводити засідання в п'ятницю? До обіду працюють у сесійному залі, потім — у комісіях, а о 14-й годині — Президія. Таким чином матимемо можливість в понеділок у комісіях і фракціях та групах обговорити те чи інше винесене на порядок денний питання, і менше сперечатися у сесійному залі.

Слід, як на нашу думку, максимально вдатися і до такого ефективного засобу, як поіменне голосування. Виборці мають право знати, хто з народних депутатів і за що голосує. Уже розроблено систему, яка може одразу на електронному табло висвічувати дані про результати такого голосування, у тому числі й по групах і фракціях. Те ж саме і з роботою постійних комісій. Ми провели аналіз їх діяльності і побачили, що окремі з них мало що проблять у законодавчому плані, готують всього одиндва законопроекти за місяць. Тому член нашої групи Ігор Коліушко офіційно вніс до Верховної Ради пропозицію про зменшення кількості постійних депутатських комісій. Фракція його підтримала. Але це питання керівництво Верховної Ради не розглянуло досі, принаймні, результату немає. Комусь вигідно, щоб цих комісій було не 12—13, а 24, бо це для когось підвищені зарплати, службові кабінети, автомобілі й місця у Президії Верховної Ради.

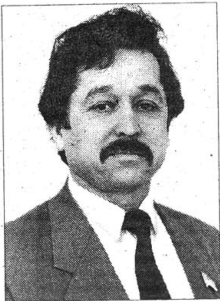
Наша група дійшла думки, що треба нарешті придивитися й до Секретаріату Верховної Ради, який має на належному рівні готувати те чи інше питання на розгляд сесії. Придивились, і змушені звернутися до Генерального прокурора України з проханням перевірити, як сама Верховна Рада, її керівництво дотримуються Закону України «Про державну службу». Ще у квітні цього року члени «Реформ» О. Єльяшкевич і Ф. Судніцин звернулися з депутатським запитом до керівника Секретаріату Верховної Ради Л. Горьового з проханням надати їм інформацію про те, яким чином були прийняті на роботу керівник секретаріату постійної Комісії з питань фінансів та банківської діяльності А. Гриценко та інші її працівники. Ми маємо інформацію, що ці громадяни були зараховані на роботу з порушенням вимог статті 15 Закону України «Про державну службу». Стаття передбачає прийняття на державну службу службовців третьої—сьомої категорій на конкурсній основі, за умови публікації вакансій в засобах масової інформації. Л. Горьовий відповів, що А. Гриценка, В. Ясинського, І. Прийму справді було прийнято на роботу без дотримання вимог згаданої статті. Про інших своїх підлеглих він скромно промовчав. У червні народні депутати О. Єльяшкевич й Ф. Судніцин з цього приводу звернулися до прокурора Печерського району Києва. А лідер нашої групи С. Соболев надіслав керівникові Секретаріату Л. Горьовому депутатське звернення з проханням надати чинне Положення про Секретаріат та його структурні підрозділи, а також проекти таких положень, перелік відповідальних працівників Секретаріату і його підрозділів, які сягнули пенсійного віку, а також тих, кого було прийнято на роботу всупереч Закону «Про державну службу». С. Соболев, окрім того, просив пояснити, чому «Реформи» не отримали досі Положення про Прес-службу Верховної Ради.

На нашу думку, нехтування вимог Закону «Про державну службу» призводить до того, що в апараті Верховної Ради з'являються працівники, котрі власною некомпетентністю, нефаховістю спричиняють низьку ефективність роботи парламенту і таким чином підривають його авторитет в очах виборців.

Інтерв'ю узяв
Анатолій БЕНЬ.

1996 рік — Рік української жінки

ЖІНКА СТАЛА справжнім феноменом людського суспільства: з одного боку, вона є предметом чоловічого кохання та притаманних йому пристрастей. Вона є об'єктом поклоніння (пригадаймо ту ж Марію — матір Христа, яка посіла визначне місце в ієрархії християнських святинь). З другого боку, жінка — активний учасник суспільно-політичного життя. І, водночас, як це не дивно, жінка зазнає жорстокої експлуатації з боку тих же щиро кохаючих її чоловіків, з боку того ж суспільства, життя і здоров'я якого у великій мірі залежить від життя і здоров'я жінки, а також з боку тих же дітей, що іноді не бажають жити і утримувати себе самостійно, прикриваючись при цьому простою аксіомою: «Ти мене народила — ти й повинна годувати».

Зрозуміло, що за таких умов жінка просто змушена боротися за свої права, за вільне, щасливе, гідне людини життя. Триває ця боротьба вже багато тисяч років, і хто знає, коли вона закінчиться. Адже, як не парадоксально, ця боротьба за рівноправність з чоловіками нічого, окрім ще гіршого закабалення жінки, не принесла. Боротьба жінки за рівноправність увінчалась деякими елементами рівності, що знайшло вияв у так званій емансипації, спричинило активне залучення жінки до виконання важкої, непопулярної та низькооплачуваної праці. У політичній сфері ж така рівність залишилась просто конституційним правом жінки брати участь у роботі керівних органів держави.

Таке становище у багатьох країнах світу. На жаль, Україна у цьому плані не є винятком.

Фарисейське оспівування праці трудівниць колгоспної ниви і заводського верстата при повній відсутності турботи про життя конкретних жінок тільки посилювало їх рабське становище в сім'ї.

Реально в «демократичному» радянському суспільстві становище жінки було далеко гірше, ніж у її західноєвропейської чи американської подруги. І якщо в інших країнах жінки ставали політичними лідерами чи державними діячами, то у Радянському Союзі тільки для «галочки» участь жінок в органах влади та управління підганяли під певний процент, виділяючи для них місця секретарів різного рангу парткомів з ідеології та керівників держдепартаментів культури, охорони здоров'я у виконавчих структурах, де вони за умов залишкового принципу фінансування на ці галузі не могли впливати на вирішення справ.

Об'єктивні реалії суспільного життя з вищезазначених нами характеристик висувають на перше місце саме соціально-економічну ознаку становища жінки у суспільстві, яке, головним чином, обумовлює зміст та характер її політико-правового статусу.

Факторами, що визначають соціально-економічне становище жінки у суспільстві, є: стан соціально-економічного розвитку держави і суспільства; стан навколишнього середовища; рівень розвитку медичної, соціально-побутової, культурно-освітньої інфраструктур держави, а також характер суспільної етики і моралі.

Соціально-економічне та морально-психологічне становище жінки в Україні є прямо-таки незадовільним, що обумовлюється кризовим становищем української економіки, катастрофічним станом невколишнього природного середовища, низьким рівнем розвитку медичної та соціально-побутової інфраструктури держави.

Звичайно, хтось може не погодитись зі мною, мовляв, які б там норми не існували, все одно в нас проголошено рівноправність між чоловіком і жінкою, але цим опонентам можу запропонувати пригадати їхнє враження, коли зустрічають жінку за кермом автомобіля або ж жінку — керівника, депутата. На жаль, нас, чоловіків, це «зачіпає» і бентежить більше, ніж те, що жінка сьогодні виконує важку та шкідливу для її здоров'я працю.

Тож першим кроком у покращенні становища жінки у суспільстві має бути морально-етичне перетворення суспільства. Звичайно, не можна відмовлятись від ідеї рівноправності. Але не можна не погодитись з ідеєю рівності, яка не «узгоджена» з біологічними властивостями і характеристиками жіночого організму. Рівноправність не може і не повинна означати для жінки можливість нести у повному обсязі такі ж суспільно-трудові обов'язки, що несуть чоловіки.

Іншим аспектом становища жінки в українському суспільстві є її здоров'я. У 1991 році в Україні проживало 27.766.680 жінок, що на 0,09 % більше, ніж 1990 року. Однак приріст жіночого населення обумовлений не підвищенням рівня народжуваності, а за рахунок природного старіння жінок. При цьому очікувана тривалість життя жінок в Україні сягає 75 років, в той час як в Австрії, Нідерландах, Норвегії, Франції, США, Швейцарії, Японії ця цифра вище на п'ять — десять років.

Це й не дивно, адже тільки на кожні 10 тисяч дівчат підліткового віку припадає 8.048 захворювань. Таке становище спричинилось внаслідок несприятливої екологічної обстановки, що склалася в Україні, погіршенням медичного обслуговування, відсутністю достатньої кількості ліків, авітамінозним та малокалорійним харчуванням.

За умов соціально-економічної нестабільності жінка стає найнезахищенішим об'єктом. За даними служби зайнятості, серед громадян, які зареєстровані у службах зайнятості, дві третини становлять жінки.

Зауважу, що здійснення цих першочергових завдань зустріне чимало труднощів, оскільки вони вимагають значних коштів, яких зараз просто немає. Виходом з цього замкнутого кола є зменшення податкового тягаря підприємств фармакологічної промисловості, медико-оздоровчих закладів та установ, встановлення податкових пільг для підприємств, що утримують медико-оздоровчі заклади, спонсорують їхню діяльність, а також надання пільгових кредитів для постачання населення необхідними лікарськими засобами, для розвитку фармакологічного та медико-санітарного виробництва в Україні, для створення нових та удосконалення вже існуючих медико-оздоровчих закладів.

Добре відомо, що в сучасному суспільстві роль жінки зводиться не тільки до народження і виховання дітей, збереження сімейного вогнища і затишку — жінка є активним учасником народного господарства України. За останніх 50 років частка жінок, зайнятих у народному господарстві України, зросла у 1,4 раза. Отже, спостерігається тенденція до перетворення господарського сектора держави у жіночу сферу. Вже сьогодні частка жінок у промисловості становить 48 відсотків, у сільському господарстві — 42 відсотки, в торгівлі та громадському харчуванні — 80 відсотків. При цьому нерідко на долю жінок припадає фізично важка та шкідлива для здоров'я праця. Всього ж виконанням такого роду праці зайнято 4,2 млн.

Цікавим, на мою думку, є також питання участі жінок у керівних структурах держави. Сьогодні жінки є найосвіченішою частиною суспільства, зрозуміло, що за таких умов вагому частку керівного апарату України мали б становити саме вони. На жаль, у реальному житті цього немає: з 34.815 керівників (перших осіб) тільки 5,1 відсотка становлять жінки.

Далеко не кожний чоловік погодиться з тим, щоб його дружина мала вищий за нього соціальний статус, та й сама кар'єра, виконання службових обов'язків забирають багато часу, позбавляють жінку можливості приділяти належну увагу своїм дітям і сім'ї. В цьому плані необхідно передбачити ряд гарантій для жінки у Законі України «Про державну службу».

Українська держава і суспільство, безперечно, повинні більше уваги приділяти жінці, становище якої дуже складне. Моїм депутатським девізом є покращення долі української жінки, створення сприятливих умов для її фізичного та духовного життя.

Підсумовуючи, зазначу, що наше суспільство у великому боргу перед жінкою. Повернути його не можна за рік чи два. Тому необхідна розробка і реалізація цілої державної програми «Жінка».

Зрештою, роботу цю слід розпочати з проголошення 1996 року Роком української жінки.

Переконаний, що збудувати незалежну демократичну державу без кардинального поліпшення становища жінки неможливо.

Василь КОСТИЦЬКИЙ,
професор, народний депутат України.

Точка зору

Якої «перекомутації» прагне народний депутат?

ЯКБИ ПІД СТАТТЕЮ «Кому віддаємо телеефір...» (газета «Голос України» за 25 жовтня 1995 р.) не вказувалось, що її автор Володимир Алексеєв — народний депутат України, заступник голови Комісії законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації Верховної Ради України, можна було б подумати, що її написав представник радикального крила російської Державної Думи. Українського парламентарія чомусь дуже не влаштовує перекомутація телевізійних каналів, надання в Україні пріоритету українським телепрограмам. І він виступає вірнопідданим «повиредом» «Останкіно» за його повернення на перший канал.

І яких тільки аргументів на користь цього не наводить! Він навіть підрахував, що Україні за той останкінський «інтелектуальний телепродукт» майже нічого не треба платити, мовляв, треба лише поширювати московський телесигнал на своїй території (а ці трикляті «хахли» не хочуть більше ковтати останкінську отруту!), просто слід забезпечити «можливість збереження старих інформаційних зв'язків та створення нових». Щодо збереження старих — справа, здається, ясна. А от що то значить — «створення нових»? Що, Росія з Україною як з рівноправною державою дуже хоче укласти договір про обмін телепрограмами, щоб київська телевізія і наше слово дійшли хоч би в ті російські краї, де проживають мільйони українців? Щось такого дива досі не сталося. Просто, як твердить автор статті, посол Російської Федерації Л.Смоляков звернувся до керівників України з єдиним побажанням: «зберегти існуюче статус-кво у телепросторі», мовляв, ось укладемо угоди, тоді будемо обмінюватись. З історичного та й нинішнього досвіду відомо, що все це омана, фата-моргана. Головне — зберегти статус-кво! Ось чого прагнеться. Але посол Л.Смоляков захищає, ясна річ, національні інтереси Росії. А чиї інтереси захищає депутат України В.Алексеєв? Отож... А ми чекаємо всі, що в парламенті голосуватимуть за закони, які після вікового петровсько-валуєвсько-сусловського нищення української мови, нашої культури захистять нарешті національну духовність. Наївні сподівання...

Мабуть, дуже болить господину Алексєєву, що тепер менша кількість жителів України слухатиме і дивитиметься інсинуації проти незалежної України в московських програмах — від «Клуба весьолих і находчівих» («Ще не вмерла Украйна? Люді-подождут!») до інформативних та аналітичних передач, у яких відповідні коментатори постійно і сплановано б'ють в одну точку: мовляв, без повернення під крило двоголового орла Україна пропаде. Московське телебачення досі доброго слова про суверенну Україну не сказало. Зате протягом чотирьох літ проти молодої держави влаштувало лавину провокацій, запускаючи імперські плітки «з доставкою додому» мало не кожному громадянинові України. Чимало є у нас серед загалу одурених імперією протягом десятиріч людей, переважно старшого віку. Є й манкурти, перевертні, яких тоталітарна система (зокрема, те ж саме московське телебачення) зробила «русскоязычными». Є й мільйони російських людей, що їх протягом віків імперія послідовно і цілеспрямовано перекантовувала на українські землі, водночас заселяючи українцями «Сибір неісходимує»... Не варто про це довго говорити, зрозуміло, яка мета тут ставилась. То що ж, народний депутате, хай і надалі буде, як ви пишите, статус-кво? Хай і надалі московські інформаційні центри «просвіщають» «малоросів»?

Автор статті звинувачує керівників українського телебачення і в самоправстві, і в порушенні чинного законодавства, і в антидемократичних діях, твердить, що навіть саме Держтелерадіо... незаконне і т.д. Виходить, що для українського законодавця останкінські програми не закордонні, а рідні-рідненські, і з ними він розлучатися, бачте, не бажає. От вам і все право, весь закон, так, як їх розуміє депутат Алексєєв. Насправді ж це не що інше, як спроба ще й у такий спосіб руйнувати українські державотворчі начала.

Автор статті, виставляючи себе великим поборником дотримання законодавства, представляючи парламентську Комісію законодавчого забезпечення свободи слова, жодним словом не згадав про хай і недосконалий, але чинний «Закон про мови», прийнятий ще Верховною Радою Української РСР. І зрозуміло, чому. А тому, що тоді б усі його «законодавчі побудови» розсипалися б, як картковий будиночок, бо, як відомо, «Останкіно» ніколи не давало і не дасть для України навіть по-імперськи препарованого «телепродукту» нашою державною мовою. За яку ж свободу і якого слова він ратує? Як бачимо, не за нашу свободу і не за наше слово. Важливо було б знати, чи вся Комісія свободи слова займає таку позицію, чи це «особоє мнєніє» заступника її голови.

Обурення і гіркота оповивають душу... Чи можна собі уявити, щоб таку позицію займав, приміром, парламентарій Франції, будь-якої іншої цивілізованої правової держави чи навіть тієї ж Росії? Щоб він виступав проти власної країни, захищав інтереси сусідньої? У нас, виявляється, таке можливе.

Володимир БРОВЧЕНКО,
поет, громадянин України,
а не іншої держави.

Закон України ПРО ТУРИЗМ

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про порядок введення в дію Закону України «Про туризм»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Ввести в дію Закон України «Про туризм» з дня його опублікування.

2. До приведення у відповідність із Законом України «Про туризм» чинні законодавчі та інші нормативні акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Кабінету Міністрів України:

у тримісячний термін після опублікування Закону України «Про туризм» внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції про приведення законодавчих актів України у відповідність з цим Законом;

привести рішення уряду України у відповідність із Законом України «Про туризм»;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами і відомствами України своїх нормативних актів, що суперечать Закону України «Про туризм», та прийняття актів, що випливають з нього.

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.

м.Київ,
15 вересня 1995 року.

Цей Закон визначає загальні правові, організаційні, виховні та соціально-економічні засади реалізації державної політики України в галузі туризму. Метою Закону є створення правової бази для становлення туризму як високорентабельної галузі економіки та важливого засобу культурного розвитку громадян, забезпечення зайнятості населення, збільшення валютних надходжень, захист законних прав та інтересів туристів і суб'єктів туристичної діяльності, визначення їх обов'язків і відповідальності.

Дія цього Закону поширюється на підприємства, установи, організації незалежно від форм власності, фізичних осіб, діяльність яких пов'язана з наданням туристичних послуг, а також на громадян, які їх отримують.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі вживаються такі терміни:

туризм — тимчасовий виїзд людини з місця постійного проживання в оздоровчих, пізнавальних або професійно-ділових цілях без заняття оплачуваною діяльністю;

турист (мандрівник) — особа, яка здійснює подорож по Україні або в іншу країну з різною, не забороненою законом країни перебування, метою на термін від 24 годин до шести місяців без здійснення будь-якої оплачуваної діяльності та з зобов'язанням залишити країну або місце перебування у зазначений термін;

туристична діяльність — діяльність з надання різноманітних туристичних послуг відповідно до вимог цього Закону та інших актів законодавства України;

екскурсійна діяльність — діяльність по організації подорожей, що не перевищують 24 години у супроводі фахівця-екскурсовода за заздалегідь складеними маршрутами з метою ознайомлення з пам'ятками історії, культури, природи, музеями, з визначними місцями тощо;

туристичні ресурси — сукупність природно-кліматичних, оздоровчих, історико-культурних, пізнавальних та соціально-побутових ресурсів відповідної території, які задовольняють різноманітні потреби туриста;

суб'єкти туристичної діяльності — підприємства, установи, організації незалежно від форм власності, фізичні особи, що зареєстровані у встановленому чинним законодавством України порядку і мають ліцензію на здійснення діяльності, пов'язаної з наданням туристичних послуг;

туристична індустрія — сукупність різних суб'єктів туристичної діяльності (готелі, туристичні комплекси, кемпінги, мотелі, пансіонати, підприємства харчування, транспорту, заклади культури, спорту тощо), які забезпечують прийом, обслуговування та перевезення туристів;

туристичні послуги — послуги суб'єктів туристичної діяльності щодо розміщення, харчування, транспортного, інформаційно-рекламного обслуговування, а також послуги закладів культури, спорту, побуту, розваг тощо, спрямовані на задоволення потреб туристів;

туристичний продукт — комплекс туристичних послуг, необхідних для задоволення потреб туриста під час його подорожі;

туристський ваучер (путівка) — документ, що підтверджує статус особи або групи осіб як туристів, оплату послуг чи її гарантію і є підставою для отримання туристом або групою туристів туристичних послуг;

тур — туристична подорож (поїздка) за визначеним маршрутом у конкретні терміни, забезпечена комплексом туристичних послуг (бронювання, розміщення, харчування, транспорт, рекреація, екскурсії тощо);

керівник туристської групи — особа, що є представником суб'єкта туристичної діяльності і виступає від його імені, супроводжує туристів, забезпечує виконання умов договору про надання туристичних послуг, володіє фаховими знаннями про країну (місцевість) перебування, і, як правило, — мовою країни перебування або загальнозрозумілою там мовою;

гід (екскурсовод) — особа, яка володіє фаховою інформацією про країну (місцевість) перебування, визначні місця, об'єкти показу, а також мовою цієї країни чи мовою іноземних туристів, яких приймають, або загальнозрозумілою для них мовою, надає екскурсійно-інформаційні, організаційні послуги та кваліфіковану допомогу учасникам туру в межах договору про надання туристичних послуг. Гід-індивідуал здійснює свої функції лише на підставі ліцензії;

ліцензія на здійснення діяльності, пов'язаної з наданням туристичних послуг, — спеціальний дозвіл, що підтверджує право його власника на здійснення відповідного виду або комплексу видів діяльності, визначених цим Законом та іншими актами законодавства України;

сертифікат відповідності — документ, що підтверджує якість туристичних послуг та їх відповідність конкретному стандарту чи іншому нормативному документу.

Стаття 2. Законодавство України про туризм

Законодавство України про туризм складається з Конституції України, цього Закону, інших актів законодавства України, що видаються відповідно до них, міжнародних договорів і угод, в яких бере участь Україна.

Розділ II. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ТА ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ В ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ

Стаття 3. Державна політика в галузі туризму

1. Держава проголошує туризм одним з пріоритетних напрямів розвитку національної культури та економіки і створює сприятливі умови для туристичної діяльності.

Державна політика у галузі туризму визначається Верховною Радою України.

2. Основними напрямами державної політики в галузі туризму є:

залучення громадян до раціонального використання вільного часу, проведення змістовного дозвілля, ознайомлення з історико-культурною спадщиною, природним середовищем, організація оздоровлення населення;

забезпечення раціонального використання та збереження туристичних ресурсів, становлення туризму як високорентабельної галузі економіки України, створення ефективної системи туристичної діяльності для забезпечення потреб внутрішнього та іноземного туризму;

створення та вдосконалення нормативно-правової бази в галузі туризму відповідно до чинного законодавства України, міжнародних норм і правил;

захист прав та інтересів держави в галузі туризму;

створення сприятливого для розвитку туризму податкового, валютного, митного, прикордонного та інших видів контролю;

створення економічних умов, які стимулюють розвиток туризму в Україні;

запровадження пільгових умов для організації туристичної та екскурсійної роботи серед дітей, підлітків, молоді, інвалідів та малозабезпечених верств населення;

заохочення національних та іноземних інвестицій в розвиток туристичної індустрії;

встановлення порядку стандартизації, сертифікації та ліцензування в галузі туризму;

впровадження системи статистичної звітності суб'єктів туристичної діяльності;

визначення порядку управління державною власністю в галузі туризму;

створення рівних можливостей на ринку туристичних послуг для суб'єктів підприємництва незалежно від форм власності, сприяння розвитку конкуренції, забезпечення дотримання у цій галузі антимонопольного законодавства;

забезпечення безпеки туристів, захист їх прав, інтересів та майна;

підтримка розвитку туризму в регіонах, визначення статусу окремих туристичних центрів, створення умов для пріоритетного розвитку туристичної індустрії;

організація та розвиток системи наукового забезпечення галузі туризму, підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації туристичних кадрів;

розвиток співробітництва з зарубіжними країнами та міжнародними організаціями, участь у міжнародних програмах розвитку туризму, розробка та укладання міжнародних двосторонніх і багатосторонніх договорів у галузі туризму та визначення механізму їх реалізації.

Стаття 4. Органи державної виконавчої влади в галузі туризму

1. Центральним органом державної виконавчої влади в галузі туризму є Державний комітет України по туризму, повноваження якого визначаються цим Законом та положенням, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Державний комітет України по туризму на підставі цього Закону:

реалізує державну політику в галузі туризму і несе відповідальність за подальший його розвиток;

бере участь у підготовці проектів законодавчих та інших нормативних актів з питань туризму. В межах своїх повноважень розробляє і затверджує нормативні акти, узагальнює практику застосування законодавства та вносить пропозиції щодо його вдосконалення;

визначає перспективи та напрями розвитку внутрішнього та міжнародного туризму, його матеріально-технічної та соціальної бази, забезпечує їх виконання;

координує діяльність міністерств і відомств, туристичних підприємств та організацій незалежно від форм власності у питаннях, пов'язаних з прийомом та обслуговуванням туристів в Україні та організацією туристичних поїздок за кордон;

організує інформаційну, рекламну та видавничу діяльність з питань туристичної діяльності;

сприяє розвитку конкуренції на ринку туристичних послуг, створює рівні можливості на ньому для всіх суб'єктів підприємництва незалежно від форм власності;

здійснює ліцензування (позбавляє ліцензій) діяльності суб'єктів підприємництва незалежно від форм власності, що надають туристичні послуги. Разом з Державним комітетом України по стандартизації, метрології та сертифікації встановлює державні стандарти у сфері туристичних послуг, проводить сертифікацію та атестацію туристичних підприємств, контролює виконання ними умов та правил прийому і обслуговування туристів;

організує підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації туристичних кадрів, проведення науково-дослідних робіт у галузі туризму;

бере участь у зовнішньоекономічній діяльності в галузі туризму, представляє інтереси України з питань туризму в інших країнах та міжнародних організаціях, укладає відповідно до чинного законодавства міжнародні угоди, відкриває туристичні представництва за кордоном.

Рішення Державного комітету України по туризму, що регулюють питання туризму та видані в межах його повноважень, є обов'язковими для міністерств і відомств, місцевих органів державної виконавчої влади, суб'єктів підприємництва незалежно від форм власності, туристів.

2. Місцевими органами державної виконавчої влади в галузі туризму є відповідні структурні підрозділи у складі органів державної виконавчої влади в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, які підпорядковані цим органам влади та Державному комітету України по туризму. В разі необхідності в місцях пріоритетного розвитку туризму зазначені органи можуть створювати представництва (бюро).

Повноваження місцевих органів державної виконавчої влади в галузі туризму визначаються положеннями про них, які затверджуються місцевими органами державної виконавчої влади за погодженням з Державним комітетом України по туризму.

Стаття 5. Об'єднання суб'єктів туристичної діяльності

Суб'єкти туристичної діяльності з метою поліпшення обслуговування туристів, впровадження позитивного досвіду роботи можуть створювати свої об'єднання або асоціації, що діють відповідно до чинного законодавства України, їх статутів, які затверджуються зборами представників суб'єктів туристичної діяльності, що входять до складу об'єднань або асоціацій.

Стаття 6. Рада представників суб'єктів туристичної діяльності

При Державному комітеті України по туризму створюється рада представників суб'єктів туристичної діяльності, яка є дорадчим органом і діє відповідно до Положення про раду, що затверджується Комітетом.

Стаття 7. Національна рада по туризму

Для координації діяльності міністерств і відомств України в галузі туризму створюється Національна рада по туризму, яка є позавідомчим колегіальним органом.

Положення про Національну раду по туризму та її персональний склад затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 8. Державний реєстр суб'єктів туристичної діяльності

З метою обліку суб'єктів туристичної діяльності ведеться Державний реєстр.

Державний реєстр суб'єктів туристичної діяльності веде Державний комітет України по туризму.

Місцеві органи державної виконавчої влади в галузі туризму, яким Державний комітет України по туризму делегував право видавати ліцензії, після прийняття рішення про видачу ліцензії суб'єкту туристичної діяльності подають Державному комітету України по туризму необхідні дані для занесення його до Державного реєстру суб'єктів туристичної діяльності.

Розділ III. ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ФІНАНСУВАННЯ ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ

Стаття 9. Економічна діяльність у галузі туризму

Економічна діяльність у галузі туризму полягає в забезпеченні ефективного використання наявної та створення нової матеріально-технічної бази туризму, збільшення валютних надходжень до бюджету держави, кооперування коштів суб'єктів туристичної діяльності, зайнятості населення, задоволення його різноманітних потреб.

Основними завданнями економічної діяльності суб'єктів туристичної діяльності є:

створення туристичного продукту;

формування ринку туристичних послуг;

удосконалення інфраструктури туризму;

надання туристичних послуг;

розвиток внутрішнього та іноземного туризму.

Стаття 10. Доходи від туристичної діяльності та відносини з бюджетом

Доходи від туристичної діяльності формуються за рахунок надходжень від:

основної діяльності;

проживання туристів у готелях, мотелях, кемпінгах тощо;

обслуговування підприємствами харчування;

транспортного обслуговування;

додаткових послуг, інших видів діяльності.

Прибуток (доход) суб'єктів туристичної діяльності підлягає оподаткуванню на загальних підставах згідно з чинним законодавством України. З метою збереження природного та історико-культурного середовища цими суб'єктами може передаватися до місцевих бюджетів частина прибутку для її цільового використання.

Стаття 11. Джерела фінансування туризму

1. Туристична діяльність здійснюється за рахунок:

власних фінансових ресурсів суб'єктів туристичної діяльності, грошових внесків громадян і юридичних осіб;

позичкових фінансових коштів (облігаційні позики, банківські та бюджетні кредити);

безоплатних та благодійних внесків, пожертвувань підприємств, установ, організацій і громадян;

позабюджетних фондів;

коштів Фонду розвитку туризму України, що формуються за рахунок відрахувань суб'єктів підприємництва незалежно від форм власності;

іноземних інвестицій;

надходжень від туристичних лотерей;

інших джерел, не заборонених законодавством України.

2. З метою розвитку туризму суб'єктам підприємництва, що надають туристичні послуги, можуть встановлюватись пільги щодо оподаткування, кредитування та страхування туристичної діяльності.

(Закінчення на 12—13-й стор.).

Закон України ПРО ТУРИЗМ

(Початок на 11-й стор.).

Розділ IV. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА НАДАННЯ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ

Стаття 12. Підстави для початку та зупинення діяльності, пов'язаної з організацією та наданням туристичних послуг

Підприємства, установи та організації незалежно від форм власності, фізичні особи здійснюють діяльність, пов'язану з наданням туристичних послуг, лише за наявності ліцензії.

Спеціально уповноважені органи відповідно до законодавства України можуть обмежувати або зупиняти функціонування суб'єктів туристичної діяльності, робота яких негативно впливає на збереження навколишнього природного та історико-культурного середовища.

Стаття 13. Ліцензування туристичної діяльності

1. З метою створення рівних можливостей суб'єктам туристичної діяльності на ринку туристичних послуг та забезпечення захисту прав і законних інтересів держави та споживачів цих послуг, підвищення рівня туристичного обслуговування здійснюється ліцензування туристичної діяльності.

Ліцензії видаються Державним комітетом України по туризму, який встановлює порядок їх видачі, умови і правила здійснення туристичної діяльності та контроль за їх дотриманням.

Державний комітет України по туризму може делегувати право видачі ліцензій місцевим органам державної виконавчої влади в галузі туризму.

2. Ліцензуванню підлягають такі види туристичної діяльності: організація прийому та обслуговування іноземних туристів в Україні (іноземний туризм);

організація прийому та обслуговування вітчизняних туристів в Україні (внутрішній туризм);

організація туристичних поїздок за межі України (зарубіжний туризм);

екскурсійна діяльність;

організація масового та оздоровчо-спортивного туризму.

3. Суб'єкти туристичної діяльності, які порушують вимоги чинних актів законодавства України, Державним комітетом України по туризму позбавляються ліцензій на певний термін або безстроково.

Стаття 14. Суб'єкти ліцензування

Ліцензуванню на здійснення туристичної діяльності підлягають туристичні агентства, бюро подорожей, бюро екскурсій, екскурсійні бюро, бюро по прийому туристів, туристичні оператори, готелі, мотелі, кемпінги, туристичні комплекси і бази, інші юридичні особи незалежно від форм власності та фізичні особи, що здійснюють туристичну діяльність, передбачену їх статутами або положеннями.

Стаття 15. Сертифікація готельних послуг та послуг харчування

Готельні послуги та послуги харчування, що надаються суб'єктами туристичної діяльності, підлягають обов'язковій сертифікації на їх відповідність вимогам нормативних документів.

В разі позитивного вирішення питання щодо сертифікації суб'єкта туристичної діяльності у встановленому порядку видається сертифікат, що підтверджує рівень якості послуг.

Стаття 16. Туристична подорож (поїздка) та туристичні послуги

Туристична подорож (поїздка) здійснюється індивідуально або у складі групи туристів.

Подорож визнається груповою, якщо кількість її учасників становить не менше 10 туристів.

Подорожі здійснюються на основі угод, туристських ваучерів, путівок, маршрутних книжок, інших документів, що визначають статус туристів.

Комплекс туристичних послуг може включати транспортне обслуговування, бронювання місць на проживання та розміщення, харчування, екскурсійне обслуговування, організацію культурної, спортивної програм тощо.

Під час здійснення групової подорожі суб'єкт туристичної діяльності зобов'язаний забезпечити групу туристів кваліфікованим керівником, а у разі необхідності, за згодою групи, — гідом.

Стаття 17. Страхування туристів

Страхування туристів (медичне та від нещасного випадку) є обов'язковим і здійснюється суб'єктами туристичної діяльності на основі угод із страховими компаніями, які мають право на здійснення такої діяльності.

Компенсація шкоди, заподіяної життю чи здоров'ю туриста або його майну, провадиться у порядку, передбаченому чинним законодавством України.

Розділ V. ПОРЯДОК УКЛАДАННЯ ДОГОВОРІВ (КОНТРАКТІВ) СУБ'ЄКТАМИ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЇХ ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ

Стаття 18. Порядок укладання договорів (контрактів)

Договір (контракт) на надання туристичних послуг укладається між суб'єктами туристичної діяльності, а також між ними та споживачами туристичного продукту (туристами).

Договір (контракт) повинен визначати обсяг, умови та якість надання послуг, порядок оплати та розрахунків, термін дії, права та обов'язки сторін, їх відповідальність за невиконання або неналежне виконання умов договору.

Договір (контракт) укладається у письмовій формі, скріплюється печатками та підписами сторін.

Договір (контракт) між суб'єктами туристичної діяльності і туристом або групою туристів вважається укладеним з моменту оплати вартості туру та видачі туристу чи керівнику групи туристського ваучера.

Стаття 19. Підстава для отримання туристичних послуг

Підставою для отримання туристом або групою туристів обумовлених договором (контрактом) туристичних послуг та документом, що визначає їх статус, є туристський ваучер, зразок якого затверджується Державним комітетом України по туризму.

Стаття 20. Права та обов'язки суб'єктів туристичної діяльності

1. Суб'єкти туристичної діяльності під час надання послуг туристам на території України мають право:

змінити тривалість та маршрут туру, клас обслуговування, вид транспортного обслуговування, спосіб забезпечення безпеки туриста та збереження його майна, збільшити обумовлену вартість туру більш як на 5 відсотків лише за згодою туриста і за умови повідомлення його про це не пізніше ніж за 20 днів до початку туру;

розірвати договір (контракт) про надання туристичних послуг без відшкодування туристу збитків у разі виникнення форс-мажорних обставин, за яких надання послуг неможливе, а також у випадку, якщо не було зібрано мінімальної кількості туристів, необхідної для створення групи, про що туристів повинно бути повідомлено не пізніше ніж за 20 днів до початку туру;

вимагати відшкодування збитків, заподіяних йому туристом або партнерами.

2. Суб'єкти туристичної діяльності зобов'язані:

надавати туристам у повному обсязі та у визначені терміни оплачені послуги у кількості та якості, обумовлені договором (контрактом) та програмою обслуговування;

забезпечувати особисту безпеку туристів та збереження їх майна;

нести матеріальну та моральну відповідальність за свої дії та дії партнерів по організації туру;

відшкодовувати туристам відповідно до чинного законодавства України збитки, завдані їм у разі ненадання або надання в неповному обсязі чи неналежної якості туристичних послуг з своєї вини чи з вини партнерів по організації обслуговування;

надавати туристам повну інформацію про організацію туру, їх права, обов'язки та правила поведінки, умови страхування, порядок відшкодування завданих збитків, умови відмови від послуг, а також правила перетинання державного кордону;

зберігати туристичні ресурси, а також здійснювати заходи щодо їх рекреації.

3. Суб'єкт туристичної діяльності не може збільшити загальну вартість туру більш як на 5 відсотків, якщо це не обумовлено договором (контрактом).

Розділ VI. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ТУРИСТІВ

Стаття 21. Права туристів

У місцях транзиту і тимчасового перебування туристи мають право:

отримувати комплекс туристичних послуг, передбачених договором (контрактом) та програмою перебування;

на особисту безпеку, захист життя, здоров'я, прав споживача, а також майна;

на одержання відповідної медичної допомоги у разі захворювання;

на відшкодування матеріальних і моральних збитків у разі невиконання або неналежного виконання умов договору (контракту);

розірвати договір (контракт) без відшкодування збитків суб'єкту туристичної діяльності, якщо збільшення загальної вартості туру чи послуги перевищує 5 відсотків обумовленої вартості, а також у разі підвищення цін на туристичні послуги при їх загальнодержавній зміні;

на повну і об'єктивну інформацію про закони та правила проживання в даній країні (місцевості), звичаї місцевого населення, поведінку в громадських місцях та місцях, пов'язаних з проведенням релігійних обрядів, про культурні, археологічні, архітектурні, історичні, природні цінності, які перебувають під захистом держави, умови страхування, розірвання договору (контракту) на тур;

на користування відповідними засобами гігієни, особливо в місцях розміщення, на підприємствах харчування і транспорті, на отримання інформації про ефективні засоби запобігання інфекційним захворюванням, нещасним випадкам, а також на доступ без перешкод до служб охорони здоров'я.

Стаття 22. Обов'язки туристів

У місцях транзиту та тимчасового перебування туристи зобов'язані:

дотримувати умов і правил, передбачених договором (контрактом) про надання туристичних послуг;

поважати політичний та соціальний устрій, традиції, звичаї, релігійні вірування країни (місцевості) перебування;

виконувати митні та прикордонні правила;

дотримувати правил поведінки та вимог щодо збереження об'єктів історії та культури, природи;

не порушувати громадський порядок, дотримувати вимог законів, які діють на території країни перебування;

дотримувати правил внутрішнього розпорядку та протипожежної безпеки в місцях проживання та перебування;

відшкодовувати збитки, завдані їх неправомірними діями.

Стаття 23. Правове становище іноземних туристів

Правове становище іноземних туристів на території України регулюється Законом України «Про правовий статус іноземців», іншими актами законодавства України, а також чинними міжнародними договорами та міжурядовими угодами.

Стаття 24. Права і обов'язки громадян України, які здійснюють туристичні подорожі за кордон

Права і обов'язки громадян України, які здійснюють туристичні подорожі за кордон, регулюються законодавством країни перебування та міжнародними угодами.

Громадяни України, які здійснюють туристичні подорожі за кордон, зобов'язані дотримувати вимог законодавства країни перебування.

Стаття 25. Зобов'язання держави щодо іноземних туристів та громадян України, які здійснюють туристичні подорожі за кордон

Держава забезпечує захист законних прав та інтересів іноземних туристів відповідно до чинного законодавства України та міжнародних договорів і угод, в яких бере участь Україна.

Держава гарантує захист законних прав та інтересів громадян України, які здійснюють туристичні подорожі за кордон.

Розділ VII. БЕЗПЕКА ТУРИСТІВ

Стаття 26. Система забезпечення безпеки туристів

Безпека туристів на території України гарантується державою.

Державний комітет України по туризму разом з заінтересованими міністерствами та відомствами розробляє програму забезпечення захисту та безпеки туристів і організує її виконання.

Місцеві органи державної виконавчої влади в галузі туризму розробляють і організують виконання регіональних програм забезпечення захисту та безпеки туристів, особливо в місцях туристичної активності.

Суб'єкти туристичної діяльності розробляють конкретні заходи щодо забезпечення безпеки туристів, екскурсантів, які беруть участь у туристичних подорожах, походах, змаганнях, запобігання травматизму та нещасним випадкам і несуть відповідальність за їх виконання.

Стаття 27. Забезпечення виконання комплексу заходів з безпеки туристів

З метою забезпечення безпеки туристів суб'єкти туристичної діяльності зобов'язані здійснювати:

підготовку безпечних умов для перебування туристів, обладнання трас походів, прогулянок, екскурсій, місць проведення змагань, забезпечення туристів справним спорядженням та інвентарем;

навчання туристів засобам профілактики і захисту від травм та нещасних випадків, інструктаж з надання першої медичної допомоги, а також інформування про джерела небезпеки, які можуть бути зумовлені характером маршруту та поведінкою самих туристів;

контроль за підготовкою туристів до подорожей, походів, змагань, інших туристичних заходів;

надання оперативної допомоги туристам, що зазнають лиха, транспортування потерпілих;

розробку та реалізацію спеціальних вимог безпеки під час організації та проведення походів з автомобільного, гірського, лижного, велосипедного, водного, мотоциклетного, пішохідного туризму та спелеотуризму.

Стаття 28. Спеціалізовані служби забезпечення безпеки туристів

З метою здійснення практичної роботи по забезпеченню безпеки туристів, поданню їм допомоги і захисту в екстремальних ситуаціях суб'єкти туристичної діяльності, що спеціалізуються на організації туристичних подорожей з використанням активних форм пересування туристів, створюють пошуково-рятувальні служби або укладають угоди з відповідними службами на обслуговування.

Порядок створення і діяльності таких служб визначається положенням, яке затверджується Державним комітетом України по туризму.

Пошуково-рятувальна служба взаємодіє з органами охорони здоров'я, зв'язку, внутрішніх справ, цивільної авіації, лісового та водного господарства, гідрометеорологічної служби.

Розділ VIII. КАДРОВЕ І НАУКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТУРИЗМУ

Стаття 29. Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації кадрів

Державний комітет України по туризму разом з Міністерством освіти України формує мережу навчальних закладів різного рівня для підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації кадрів для підприємств туристичної індустрії, бере участь у створенні навчальних планів і програм навчання та контролює якість навчального процесу. Введення туризму в програми навчання молоді є важливим елементом її освіти і виховання.

Стаття 30. Науковий центр розвитку туризму

Науковий центр розвитку туризму створюється з метою наукового забезпечення державної політики в галузі туризму, прогнозування і визначення перспектив розвитку та шляхів впровадження її в практику.

Основними функціями наукового центру розвитку туризму є:

проведення наукових економічних, соціальних, маркетингових інших аналітичних досліджень в інтересах держави і суб'єктів туристичної діяльності;

координація науково-дослідних робіт з проблем туризму;

розробка проектів національних і регіональних програм розвитку туризму;

інформаційно-рекламна діяльність, створення банку даних туристичної інформації, її комп'ютерна обробка і розповсюдження;

проведення експертиз і надання кваліфікованих висновків для забезпечення атестування, сертифікація і ліцензування суб'єктів туристичної діяльності;

підготовка планів і програм для навчальних закладів різного рівня, що готують кадри для галузі туризму.

Положення про науковий центр розвитку туризму затверджується Державним комітетом України по туризму.

Розділ IX. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО В ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ

Стаття 31. Участь в міжнародних туристичних організаціях

Держава сприяє розширенню та зміцненню міжнародного співробітництва в галузі туризму.

Україна бере участь у діяльності міжнародних туристичних організацій на правах повного чи асоційованого члена або спостерігача.

Правовою основою міжнародного співробітництва у галузі туризму є міжнародні договори України.

Якщо міжнародним договором, в якому бере участь Україна, встановлено інші норми, ніж ті, що містяться у цьому Законі, то застосовуються норми міжнародного договору.

Стаття 32. Міжнародна діяльність Державного комітету України по туризму

Державний комітет України по туризму представляє і реалізує інтереси України у галузі туризму у відносинах з іншими країнами на міжвідомчому рівні, а також у міжнародних туристичних організаціях, укладає у встановленому порядку міжнародні договори з питань туризму.

За погодженням з Кабінетом Міністрів України Державний комітет України по туризму відкриває в зарубіжних країнах туристичні представництва, які сприяють розширенню зв'язків і розповсюдженню об'єктивної інформації про туристичні можливості України, збільшенню потоку іноземних туристів.

Положення про такі представництва затверджуються Державним комітетом України по туризму.

Розділ X. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ПРО ТУРИЗМ

Стаття 33. Відповідальність за порушення законодавства України про туризм

Посадові особи та громадяни, винні в порушенні законодавства про туризм, несуть відповідальність згідно з чинним законодавством України.

Президент України Л. КУЧМА.

м.Київ,
15 вересня 1995 року.

Інформація про четвертий випуск акцій

АБ «Авторитет»

1. Характеристика емітента:

Відкрите акціонерне товариство «Акціонерний банк «Авторитет»

Юридична адреса банку:

252115, Україна, м. Київ, вул. Котельникова, 46.

Банк створено за рішенням установчих зборів засновників 7 вересня 1993 року. Банк зареєстровано Національним банком України 24 грудня 1993 року, реєстраційний № 222.

Статутний фонд АБ «Авторитет» становить 67 001 100 000 крб., цілком оплачений грошовими коштами.

Голова правління банку — Усенко Валентина Анастасіївна, освіта вища економічна, стаж роботи за фахом 17 років.

Головний бухгалтер — Люлько Наталя Миколаївна, освіта вища економічна, стаж роботи за фахом 19 років.

Кількість працівників банку — 21 чоловік.

Найвищим органом управління банку є загальні збори акціонерів, виконавчий орган — Правління банку.

2. Опис ділової активності

Метою діяльності банку є всебічне сприяння розвитку економіки України, її товарно-грошових відносин, зміцненню національної грошової одиниці та стабілізації грошового обігу, впровадження нових, прогресивних форм кредитного, розрахункового, касового обслуговування клієнтів, прискорення обертання кредитно-фінансових ресурсів.

Предметом діяльності є здійснення банківських операцій у межах, передбачених чинним законодавством України.

Діяльність банку здійснюється відповідно до статуту та ліцензій:

дозволу Міністерства фінансів України № 351 на здійснення діяльності з випуску й обігу цінних паперів;

дозволу № 47 на здійснення діяльності як депозитарію інвестиційного фонду чи інвестиційної компанії.

АБ «Авторитет» додержується економічних нормативів, що визначає Національний банк України.

Баланс АБ «Авторитет»

АКТИВИ (млн. крб.)	на 1.01.1995 р.	на 1.10.1995 р.
1. Каса і кор. рахунки в НБУ:		
в нац. валюті	1396	19039
в ін. валюті	—	528
2. Кореспондентські рахунки в інших банках	—	—
3. Кредити, надані банком:	36731	48300
короткострокові	36731	48300
довгострокові	—	—
4. Міжбанківський кредит	3500	16000
5. Цінні папери, паї та акції, придбані банком	100	4751
6. Основні засоби та капіталовкладення банку	9311	11933
7. Дебітори банку	—	2907
8. Інші активи, в т. ч.	15188	9713
міжфілійні обороти	—	—
витрати майбутніх періодів	831	1
відокремлені кошти за рахунок прибутку	8672	9427
9. Збитки	—	—
ВСЬОГО АКТИВ	**66226**	**113171**
ПАСИВИ (млн. крб.)		
1. Статутний фонд	12001	67001
2. Резервний фонд	189	798
3. Інші фонди	11595	14888
4. Кореспондентські рахунки інших банків	—	—
5. Розрахункові та поточні рахунки клієнтів	226	9001
6. Депозити юридичних осіб	—	—
7. Внески громадян	—	1103
8. Міжбанківський кредит, одержаний в інших банках,	27500	—
9. Кредитори	411	3157
10. Інші пасиви, в т. ч.:	5632	286
міжфілійні обороти	—	—
прибутки майбутніх періодів	5632	12
прибуток, не отриманий банком	—	—
11. Прибуток	8672	16937
ВСЬОГО ПАСИВ	**66226**	**113171**

Контролюючим органом АБ «Авторитет» є Управління НБУ по м. Києву та Київській області.

3. Дані про емісію акцій

Рішення про проведення четвертого випуску акцій прийнято загальними зборами акціонерів АБ «Авторитет» 5 жовтня 1995 року (протокол № 9).

Мета випуску акцій четвертої емісії — збільшення статутного фонду товариства.

Загальний запланований обсяг емісії становить 157 998 900 000 (сто п'ятдесят сім мільярдів дев'ятсот дев'яносто вісім мільйонів дев'ятсот тисяч) карбованців.

Тип акцій — прості іменні.

Кількість акцій четвертої емісії — 1 579 989 штук.

Номінальна вартість — 100 000 (сто тисяч) карбованців.

Акціям четвертої емісії надається серія «Г» з порядковими номерами від 000001 до 1 579 989 включно.

Акції розміщуються шляхом відкритої передплати.

Акції випускаються у безготівковій формі.

Акції на пред'явника та привілейовані акції не випускаються. Оплата акцій здійснюється в національній валюті України на підставі укладеного в установі банку договору-заявки на придбання акцій АБ «Авторитет». Після повної їх оплати і внесення даних про акціонера і про належні йому акції у книзі реєстрації АБ «Авторитет» власникові акцій видають сертифікат на сумарну вартість і кількість придбаних акцій.

Відповідно до вимог Національного банку України та Державної податкової інспекції України підприємства, організації та установи можуть придбати акції за рахунок власних коштів, які перебувають в їхньому розпорядженні після сплати податків та процентів за банківський кредит, а в разі якщо цих джерел недостатньо — за рахунок статутного фонду суб'єкта підприємницької діяльності. Для цього до установи банку подають засвідчені аудиторською організацією баланс підприємства і звіт про фінансові результати та їх використання.

У разі придбання акцій на суму ста неоподатковуваних мінімумів і більше громадяни подають до установи банку довідку Державної податкової інспекції, що свідчить про наявність доходів, достатніх для внесення до статутного фонду банку.

Власник простих іменних акцій має право: брати участь в управлінні банком, на одержання дивідендів пропорційно до вартості акцій, на одержання частини майна банку пропорційно до вартості акцій, що є його власністю, у разі ліквідації банку; пріоритету на придбання акцій додаткових випусків; одержувати від Правління, відповідно до письмового запиту, необхідну інформацію з питань діяльності банку в межах, передбачених законодавством; отримувати кредит під заставу акцій банку.

Акціонер має право здійснювати не заборонені законодавством України операції з акціями банку. Акціонер має право відчужувати акції третім особам тільки за умови реєстрації угоди про це в установі банку, в якій були придбані акції.

Акції четвертої емісії реалізує банк самостійно за вартістю, що складається, виходячи з рівня попиту-пропозиції на місцевому ринку. Акції можна придбати за місцем розміщення банку: м. Київ, вул. Котельникова, 46.

Дивіденди на акції сплачують акціонерам не пізніш як за місяць після проведення загальних зборів акціонерів за підсумками фінансового року, в розмірі, визначеному загальними зборами акціонерів. Виплату дивідендів провадять за місцем продажу акцій: АБ «Авторитет», м. Київ, вул. Котельникова, 46.

Строк відкритої передплати акцій четвертої емісії встановлюється з 20 листопада 1995 року по 20 березня 1996 року.

4. Перелік та результати попередніх емісій

Протягом 1993—1995 рр. АБ «Авторитет» здійснено 3 емісії акцій.

Першу емісію було зареєстровано Міністерством фінансів України 15 квітня 1994 року (реєстраційний № 146/1/94 на суму 2 000 000 000 крб. 20 000 простих іменних акцій номіналом 100 000 крб. кожна).

Другу емісію було зареєстровано Міністерством фінансів України 22 листопада 1994 року (реєстраційний № 456/1/94 на суму 10 001 100 000 крб. 100 011 простих іменних акцій номіналом 100 000 крб. кожна).

Третю емісію було зареєстровано Міністерством фінансів України 3 жовтня 1995 року (реєстраційний № 406/1/95 на суму 55 000 000 000 крб. 550 000 простих іменних акцій номіналом 100 000 крб. кожна).

Усі емітовані банком акції є іменними і мають номінал 100 000 крб.

Акції попередніх випусків реалізовано за ціною не нижче номінальної вартості.

5. Чинники ризику

Чинниками ризику для діяльності емітента можуть бути невизначеність і непослідовність економічної політики державних органів та нестабільність банківського законодавства.

Інвестор сам несе відповідальність за прийняття рішення щодо вкладення власних коштів.

252115, м. Київ, вул. Котельникова 46, тел.: (044) 452-03-89, 452-03-91, 444-68-76.

Лидер продаж

Panasonic KX-F130BX - это одновременно факс, копировальный аппарат, автоответчик и интегрированная телефонная система.
Купив Panasonic KX-F130BX, вы приобретете надежного помощника.
Прошла пора упущенных возможностей. Теперь в любое время дня и ночи, даже в ваше отсутствие, предварительное включение автоответчика и факсимильного аппарата обеспечит получение четких устных сообщений и факсов.
Кроме того, вы сэкономите драгоценное время, используя копировальные возможности аппарата и интегрированную телефонную систему со спикерфоном.
Доступный, пользующийся колоссальным спросом, Panasonic KX-F130BX - необходимый компонент любого бизнеса!

Мы рекомендуем пользоваться аппаратурой, которая рассчитана на 220 В.

Наконец-то появился доступный факсимильный аппарат, совмещающий в себе сразу 4 функции!

Panasonic KX-F130BX

Панасоник, Япония. Настоящее Качество!

Panasonic
Панасоник

Приглашаем к сотрудничеству предприятия, организации, финансовые структуры!

ПРИВАТБАНК осуществляет все виды операций на Украинской Межбанковской Валютной Бирже (УМВБ).

Операции осуществляются по следующим видам валют:

- американские доллары;
- немецкие марки;
- французские франки;
- итальянские лиры;
- российские рубли;
- белорусские рубли.

ПРИВАТБАНК объявляет **о снижении тарифов** по биржевым операциям:

– при покупке размер комиссионных составляет 0,2%;
– при продаже Приватбанк комиссионные не взимает.
Клиент оплачивает комиссию только бирже в размере 0,2%.

Телефоны в Днепропетровске: (0652) 79-05-26, 79-04-33, 79-04-35.
Справочная служба: (0562) 79-00-00.
Факс: (0562) 79-06-10.

Дополнительные услуги:

– отсрочка платежа карбованцевого покрытия за купленную валюту;
– ускоренные расчеты по итогам торгов (проплата купленной валюты, либо ее карбованцевого эквивалента в день торгов).

Обращайтесь в Приватбанк!

ПРИВАТБАНК
КОММЕРЧЕСКИЙ БАНК

РЕАЛИЗУЕТ СО СКЛАДА В ХАРЬКОВЕ

тел/факс /0572/ 432-827
тел/0572/ 381-655, 476-894

АВТОИНВЕСТСТРОЙ

УАЗ 31512, 31514/ЛЮКС, 3741/ ПРОМТОВАР., 3909/ ФЕРМЕР, 3303, 330318/ТЕНТ, 3962/САНИТАРНЫЙ, 2206/МИКРОАВТОБУС

ВАЗ 21043, 21053, 2106, 21061, 2107, 21083, 21093, 21099, 21213 "ТАЙГА"

ГАЗ 3102/ЛЮКС, 31022/УНИВЕР, 31023/САНИТАРНЫЙ, 31029-51,31029

АЗЛК 2141, 23352 /ПИКАП

ИЖ 2715/ГРУЗОВОЙ, 27151/ПИКАП, 27156/ГРУЗОПАССАЖИР., 21251/КОМБИ, М-412 ИЭ

ЗАЗ 1102 "ТАВРИЯ", 1105/5 ДВЕРЕЙ

RAF 22038 /ПАССАЖИРСКИЙ, 22038-02 /ЛЮКС, 2915-02 /СКОРАЯ ПОМОЩЬ, 2914-01 /РЕАНИМАЦИЯ

ГАЗ 33021/ГАЗЕЛЬ, 3309/ГР.ТУРБОДИЗЕЛЬ, 4301/ГР.ДИЗЕЛЬ, 4509/САМОСВАЛ, ДИЗЕЛЬ

3311 /ГРУЗОПАССАЖИРСКИЙ, 33111 /ГРУЗОВОЙ, 2920 /ИЗОТЕРМИЧЕСКИЙ, 2925 /МИЛИЦИЯ/ПОЖАРНЫЙ

ЗА БЕЗНАЛИЧНЫЕ КАРБОВАНЦЫ

НОВЫЕ АВТОМОБИЛИ

ПО ВОПРОСАМ БАРТЕРА ОБРАЩАТЬСЯ ПО ТЕЛЕФОНУ: /0572/14-00-14

Производственное предприятие
«Днепросиблес»
реализует по безналичному расчету со склада в Днепропетровске

шпалы железнодорожные широкой колеи (непропитанные) ГОСТ 78—89 тип - 1А.

320070, Днепропетровск, пр. К. Маркса, 60, комн. 529, 532.
Телефоны: (0562) 45-21-32, 44-06-23.
Телефакс (0562) 44-06-23.

Возьмите в деловую поездку

ПАКЕТ ТУРИСТИЧЕСКИХ УСЛУГ NECKERMANN

Германия, Швейцария, Франция

ОТЕЛЬ
ВИЗА
БИЛЕТЫ
СТРАХОВАНИЕ
ИНФОРМАЦИЯ

- **НЕМЕЦКАЯ** ПУНКТУАЛЬНОСТЬ И НАДЕЖНОСТЬ В ОБСЛУЖИВАНИИ;
- **ГАРАНТИЯ** ВЫПОЛНЕНИЯ ОБЯЗАТЕЛЬСТВ ПЕРЕД ЗАКАЗЧИКОМ;

Лицензия Госкомтуризма №535

ТЕЛ .: (044) 416 39 95; ФАКС: (044) 417 16 09

ФІРМА **Технік** ПРОПОНУЄ ЗІ СКЛАДУ В КИЄВІ

- Пекарні ПТ-1 0,5 ; 1 т/зміну
- Млинарський комплекс МТ-1 "під ключ"

253097, Київ-97, а/с 84
тел: 517-08-35,558-62-26

Інформація про IV випуск акцій

АКБ «Альянс-кредит банк»

I. Характеристика емітента

АКБ «Альянс-кредит банк» створено за рішенням установчих зборів засновників (протокол № 1 від 9.03.1992 р.) і зареєстровано в НБУ 10.03.1992 р. (реєстр № 89). Найвищим органом управління банку є загальні збори акціонерів; керівництво поточною діяльністю здійснює правління банку на чолі з головою.

II. Опис ділової активності

АКБ «Альянс-кредит банк» відповідно до закону України «Про банки і банківську діяльність» здійснює банківську діяльність і виконує різноманітні банківські послуги, у т. ч. розрахунково-касове, кредитне обслуговування; консультаційні послуги та інші.

III. Відомості про емісію цінних паперів

Рішення про IV випуск акцій банку прийнято загальними зборами акціонерів 2 жовтня 1995 року (протокол № 43). Запланований обсяг IV емісії акцій — 14 млрд. крб. Банк випускає 14 тис. простих іменних акцій серії А-04 №№ 00001 — 14000 номінальною вартістю 1 млн. крб. кожна. Акції розміщуються шляхом відкритої передплати, яку проводитимуть з 20.11.1995 р. до 20.05.1996 р. в установі банку за його місцерозташуванням: м. Київ, пр-т Відрадний,73, тел. 483-94-12. Продаж акцій здійснюється за номінальною вартістю пакетами по 20 акцій кожний. Дивіденди сплачують раз на рік за рішенням загальних зборів акціонерів в установі банку.

IV. Перелік результатів попередніх емісій цінних паперів

Протягом 1992 — 1995 р.р. АКБ «Альянс-кредит банк» здійснив три емісії простих іменних акцій на загальну суму 6 млрд. крб. Отже, на момент прийняття рішення про проведення четвертої емісії акцій АКБ «Альянс-кредит банк» статутний фонд банку становив 6 млрд. карбованців і складався з 6000 шт. простих іменних акцій номінальною вартістю 1 млн. крб. кожна.

V. Чинники ризику

У разі прийняття рішення про придбання акцій АКБ «Альянс-Кредит банк» четвертого випуску покупець має брати до уваги такі чинники ризику:

погіршення економічної ситуації в країні;
зміни в законодавстві про діяльність комерційних банків;
зміни в фінансовій та податковій політиці уряду;
інші негативні обставини, що не передбачені в умовах економічної кризи.

Предприятие «Прогресс»

реализует:

- туалетную бумагу, одноразовые тарелки, картон;
- сахар;
- средства для пожаротушения: пену, порошок;
- пиломатериал: дуб, сосна;
- кабельную продукцию;
- трансформаторы и трансформаторные подстанции;
- подъемник 2-стоечный автомобильный;
- сварочный полуавтомат СВАП;
- контейнер пятитонный;
- бочки металлические — 200 л.

Купим или приобретем по бартеру МАКУЛАТУРУ.

Тел.: 2-13-52, 2-11-31, 2-35-99
(код по Украине — 04472), (код по области — 272)

Самые дешевые на Украине

СЧЕТЧИКИ

газовые, бытовые, квартирные

252 113, ул.Шевцова, 1, а\я 2
ТЕЛ. (044) 446 23 77, 446 33 98, 446 11 58
Телетайп 131079 "Цитрус"

Предлагаем

установки для инфракрасной сушки сельхозсырья

Выкупим сухой продукт.
Телефон/факс: (044)-225-43-85.
Телефон (044) 225-11-11.

Предприятие реализует оптом и в розницу

рыбные консервы

производства Дальнего Востока и Прибалтики.

Тел. (044) 268-10-88, факс 269-26-54.

БУМАГА

ТЕЛ. (044) 446 33 98
448 42 96
ФАКС (044) 446 11 58

АО «Агротехсбыт»

реализует и обменивает:

автошины для сельскохозяйственной техники, дизель-электростанции.

Тел.: (044) 211-41-79, 213-89-19.

Вниманию руководителей предприятий и служб охраны труда

Продолжается подписка на журналы:

"Охрана труда" (индекс 74378)
"Охорона праці" (индекс 74377)
на первое полугодие 1996

Подписная цена журнала на 6 месяцев-1.860.000 крб.

Журнал можно подписать в любом почтовом отделении Украины.

Официальное представительство

СУКРЕМЛЬСКОГО ЧУГУНОЛИТЕЙНОГО ЗАВОДА

Кронтиф-Киев

Реализует

Трубы чугунные канализационные

ЧК-50,ЧК-100,ЧК-150 диаметром 50, 100, 150 мм

И ФАСОННЫЕ ЧАСТИ К НИМ

Тел. в Киеве (044) 452-27-97, 452-28-29
В Херсоне (0552) 53-13-33

У номер

● *Київ*

А можна більше

Тільки 15 відсотків потреб атомного енергетичного комплексу України забезпечені устаткуванням, апаратурою, матеріалами, приладами за рахунок промисловості країни. Решта 85 відсотків — поставки з країн близького та далекого зарубіжжя.

Як розповів кореспондентові Укрінформу виконавчий секретар Українського ядерного товариства Сергій Барбашов, на думку виробничників і вчених, це співвідношення можна змінити на користь власного виготовлення, яке можна довести до 60 відсотків. На підставі таких висновків фахівці взялися розробляти програми переорієнтації промислового потенціалу України на потреби атомної енергетики і промисловості.

Гамарджоба!

Завтра в столичному театрі імені Франка повинен розпочати восьмиденні гастролі всесвітньо відомий грузинський театр імені Руставелі. Востаннє ми з ним бачились ще за часів Союзу і — скучили. Руставелівці привозять чотири вистави свого лідера Р. Стуруа за п'єсами Шекспіра, Брехта й Гогебашвілі. Коли писались ці рядки, караван з декораціями спектаклів застряв десь на засніжених перевалах північного Кавказу, довелось навіть звертатися за допомогою до Президента Шеварднадзе, і є надія, що гастролери підіймуть завісу вчасно.

● *Крим*

Від голодування до акцій громадянської непокори

На одинадцятий день за рішенням Меджлісу кримських татар було припинено політичне голодування депутатів фракції «Курултай» у Верховній Раді Криму. В спеціальному рішенні Меджліс закликав до підготовки «ненасильницьких актів громадянської непокори». На практиці це означає залучення до політичної боротьби кримських татар, кількість яких на півострові перевищує 200 тисяч чоловік...

5 з 9 голодуючих депутатів були госпіталізовані, а втім парламентська більшість не внесла до вже прийнятої Конституції Криму положення про гарантоване представництво депортованих народів у органах державної влади й рівність трьох державних мов.

● *Чернівці*

Залишається загадкою

Мабуть, причини хімічної алопеції, що 1988 року спалахнула у Чернівцях, так і не будуть встановлені. Принаймні чергова комісія, до складу якої входили керівники ряду міністерств, депутати Верховної Ради України, відомі фахівці, після вивчення історії хвороби, обстеження людей, які перенесли її, аналізу стану довколишнього середовища в обласному центрі так і не поставила крапку в цій справі.

На думку членів комісії, збудником алопеції був не один, а група негативних факторів. Адже за вмістом пилу та бензпірену в повітрі Чернівці не поступаються навіть промисловим велетням Донбасу та Придніпров'я. Мешканці міста споживають воду низької якості.

Остаточні висновки роботи комісії, що тривалий час працювала в місті, будуть систематизовані, узагальнені й передані Президентові України, за розпорядженням якого створена.

Пішов від нас Олег МАКАРОВ. І залишився з нами назавжди

На 67-му році життя після тяжкої тривалої хвороби перестало битися серце легендарного воротаря київського «Динамо».

19-річним розпочав свої виступи за найсильнішу команду України Олег Макаров і провів за неї рекордну кількість сезонів — шістнадцять!

Він був перший футболіст київського «Динамо», який у складі команди виграв чемпіонат СРСР серед дублерів, 1954 року здійснив коло пошани з Кубком країни, а ще через 7 років здобув першу золоту медаль чемпіона Союзу.

Пам'ять про заслуженого майстра спорту Олега Олександровича Макарова, мужню, порядну людину, завжди житиме в наших серцях.

Президент Акціонерного товариства «Футбольний клуб «Динамо» (Київ)» Григорій СУРКІС.

Гравці, тренери, колектив АТ «ФК «Динамо» (Київ)».

ЧИ ЗЛЕТІТИ ІКАРОМ? ЧИ БУДУВАТИ ВАВІЛОНСЬКУ ВЕЖУ?

(Початок на 2-й стор.).

Треба лише пожалкувати з цього приводу, адже істина, як відомо, лежить посередині. І нинішня ситуація в Україні така, що справжній суверенітет можуть утвердити лише злагода та співпраця різних політичних сил з метою виходу з економічної кризи і зміцнення незалежності.

Не був сприйнятий і виступ представника урядових та президентських структур на форумі інтелігенції Івана Кураса, який зачитав вітання від Президента України (ні Прем'єр-міністр Євген Марчук, ні Президент України Леонід Кучма в роботі Конгресу участі не взяли).

Конструктивні були виступи Леоніда Кравчука, Миколи Жулинського, Платона Костюка, Івана Дзюби, Михайла Гориня, вчительки з Волині Лесі Ковальчук, інженера з Донбасу Володимира Білецького, банкіра Ярослава Солтиса. Останній справедливо зауважив організаторам, що саме його колеги можуть розв'язати багато проблем розвитку національної культури, але їх чомусь не залучають до тісного співробітництва.

На завершення Конгресу були прийняті конкретні рішення, про які інформуватимемо вас, шановні читачі, в подальших числах газети.

3. Здається, ми зійшли вже з роздоріжжя...

— Якщо все залишиться на рівні декларацій, — говорить відомий актор зі Львова Федір Стригун, — то Президент буде правий у своєму скептичному ставленні до Конгресу. Але й Конгрес не треба було б скликати, коли б Президент і уряд України дбали про культуру. Хіба ми не розуміємо всю складність ситуації в економіці? Вихід єдиний — проголошення національної ідеї як стрижневої для концепції державотворення.

— Конгрес продемонстрував, що ми єдині у своїх намірах і діях, — думка видатного художника Георгія Якутовича.

— Що немає ні Президента, ні Прем'єр-міністра... Головне, що ми зібралися й зрозуміли, що лише любов поєднає нас у розбудові української культури, — так гадає актриса Раїса Недашківська.

— Навіть коли б і все було добре, Конгреси треба проводити, — міркує науковець з Бердянська Сидір Кіраль. — Інтелігенції на місцях особливо потрібне спілкування з колегами зі столиці. Саме в областях та районах зараз іде найактивніша русифікація і освіти, і культури. В нашому педагогічному інституті, наприклад, деканом українського філологічного факультету призначено людину, яка не володіє українською мовою!

— Культура та освіта мають бути на першому місці в державі, — ділиться думками Леонід Кравчук. — Свого часу були прийняті Закони про культуру, про освіту, але їх не виконують. Були надані пільги, зокрема творчим спілкам. Зараз вони відмінені. І, звичайно, коли відбуваються такі зібрання, то найвищим посадовим особам держави добре було б поспілкуватися з їх учасниками.

Тож чи зійдемо з роздоріжжя, на яке потрапили в результаті відсутності ідеології державотворення? Відповідь на це запитання спробували знайти поки що лише учасники Конгресу інтелігенції України. Час покаже серйозність їхніх намірів. Адже успіх їх прямо залежить від позиції урядових структур. І Президент Леонід Кучма, і Прем'єр-міністр Євген Марчук вже продекларували свої добрі наміри і зробили перші кроки в напрямку розв'язання постали проблем розвитку української духовності. Але ж усі розуміють, що до катастрофічного стану її довели ті сили, які оточують Леоніда Кучму. З одного боку, Президент проголошує, що українська державотворча ідея започатковує «свій родовід з життєдайних джерел Київської Русі, Галицько-Волинського князівства, Козацької держави», отже, має вести Україну дорогою незалежності й самобутнього розвитку. З другого боку, радник Президента Дмитро Видрін та глава його Адміністрації Дмитро Табачник видають брошуру «Україна на порозі XXI століття: політичний прогноз», у якій намагаються обгрунтувати євразійський (?) шлях нашої держави в майбутнє. Інший політик, наближений до Президента, Володимир Гриньов вважає, що «...закон про мови в Україні... ігнорує здоровий глузд». Понад рік чекали призначення нового міністра культури. І от, обійнявши цю посаду, Дмитро Остапенко тут же заявив, що завдання Мінкульту «акумулювати якісь (?) ідеї, попри всі складності бачити попереду Храм...» Що ж, чітка програма і на втілення її безумовно чекає успіх. Керівник служби з гуманітарної політики Адміністрації Президента Василь Кремень відверто заявляє, що завдання України — допомагати Росії «залишитися одним з центрів сучасної цивілізації», щоб «послабити потенційну загрозу ісламського фундаменталізму».

Цитувати помічників і радників нашого Президента можна довго, всі вони в короткий час повидавали досить багато різних праць та інтерв'ю, освячених єдиною філософією — прагматизмом, що сповідує практичну корисність, яку вони воліють одержувати, нехтуючи об'єктивні закони розвитку суспільства.

На жаль, історія вчить тому, що нічому не вчить. Адже скільки вже ми бачили теоретиків і практиків радянської доби, котрі твердили про крах національної ідеї як стрижня в державотворчій діяльності!

Що ж, дай Боже, щоб Конгрес інтелігенції України став реальною основою для порозуміння Президента та уряду України з інтелектуальною елітою, а обох їх з власним народом, майбутнє якого хвилює кожного, хто вірить в Україну.

Віталій АБЛІЦОВ.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

ГОСТІ НА ЧУЖОМУ СВЯТІ

Молодіжна та національна збірні нашої країни відбіркові цикли єврозмагань завершували поєдинками з італійськими суперниками і, на жаль, були гостями на чужому святі.

Італія — Україна. 2:1. Матч відбіркового турніру першості Європи серед молодіжних команд.

1:0 Аметрано, 1, 1:1 Косовський, 57, 2:1 Аморусо, 71.

Італія: Паготто, Канаварро, Неста, Панучі, Галанте, Фрезі, Аметрано, Таккінарді, Індзагі, Брамбілла (Бінотто, 67), Дельвеккіо (Аморусо, 46).

Україна: Близнюк, П'ятенко, Парфенов, Ващук, Кривенцов (Пестряков, 75), Федоров, Круковець, Косовський, Ребров, Пушкуца, Шевченко (Борисенко, 82).

Попереджено П'ятенка, Аметрано, Парфенова, Бінотто.

Суддя Руне Петерсен (Норвегія).

10 листопада. Матера. Комунальний стадіон. 9000 глядачів.

	В	Н	П	М	О
Італія	6	2	1	22—8	20
Україна	6	2	2	24—12	20
Хорватія	5	2	2	11—8	17
Словенія	5	1	3	15—10	16
Литва	2	1	6	14—16	7
Естонія	0	0	10	5—37	0

До сліз гірко, що наша досить кваліфікована і сильна команда швидше за все не потрапить до фіналу першості і не зможе поборотися за путівку в олімпійську Атланту.

Як кажуть, саме небо відвернулося від нас цього разу. Прикрий і нелогічний гол, пропущений уже на 42 секунді (!), зрозуміло, зіпсував нашим настрій. Але потім українські хлопці грали досить-таки пристойно, злагоджено, гостро.

Після перерви, здавалося, сталося диво. Віталій Косовський забив красивий гол метрів з 20-ти, перебуваючи проти воріт італійських «молодіжки». Але наша радість на цьому і закінчилася, на жаль. Ми пропустили другий гол. Там було положення поза грою у Аморусо. Це підтвердили кілька повторів моменту. Однак і за тих умов гола б не було, якби Круковець не заштовхав у ворота м'яча, що летів мимо!

Отаких прикрих моментів за весь відбірковий турнір назбирається чимало. Пригадаймо незабиті пенальті, програні слабшим суперникам матчі. За максимальної збірності їх могло б і не статися. І свято було б не в італійської команди, а в української. Що ж, як кажуть, після бійки кулаками не розмахують...

Італія — Україна. 3:1. Відбірковий матч чемпіонату Європи.

0:1 Полунін, 19, 1:1 Раванеллі, 22, 2:1 Раванеллі, 49, 3:1 Мальдіні, 54.

Італія: Перуцці, Бенарріво, Мальдіні, Ді Маттео, Феррара, Костакурта, Д.Баджіо (Кріппа, 46), Альбертіні, Дельп'єро (Карбоні, 87), Дзола (Сімоне, 65), Раванеллі.

Україна: Суслов, Лужний, Скрипник, Беженар, Горілий (Євтушок, 15), Полунін, Орбу, Калитвинцев, Нагорняк (Похлебаєв, 72), Шаран (Попов, 51), Гусейнов.

Попереджено Беженара, Д.Баджо, Лужного.

Суддя С.Мухметхаллер (Швейцарія).

11 листопада. Барі. Стадіон «Сан Ніколя». 54.000 глядачів.

	В	Н	П	М	О
Хорватія	6	2	1	20—4	20
Італія	6	2	1	16—6	20
Литва	5	1	3	13—8	16
Україна	4	1	5	11—15	13
Словенія	3	2	4	12—11	11
Естонія	0	0	10	3—31	0

Хоча для нашої команди цей матч і не мав принципового значення (вже давно ми змирилися з тим, що до Англії їй не потрапити), але вона почала зустріч з хорошим настроєм. Гра від оборони, мабуть, не планувалася. Навпаки, українці самі атакували позиції суперника не знічуючись.

Свій наступ українські футболісти вели здебільшого через лівий фланг, де особливо активним був Геннадій Орбу. Саме його прохід і гостра передача на Сергія Нагорняка примусили добряче похвилюватися італійську оборону. Великих зусиль коштувало підопічним Арріго Саккі «видряпати» м'яч у форварда гостей.

Але вже один з наступних рейдів в'юнкого донецького «хава» викликав оніміння заповнених майже по вінця трибун красенястадіону, спеціально збудованого до фінальної частини чемпіонату світу-90. Наче із засідки вискочив на простір Орбу і, влетівши у штрафний суперника, виклав м'яч під удар Андрієві Полуніну. Дніпропетровець не схибив.

Ситуація, що виникла, була явно не на руку італійцям, котрі, звичайно ж, не збиралися відкладати рішення питання з англійською візою для себе на останню зустріч з литовцями. Тому «Скуадра адзурра» з відповіддю не забарилася. Фабріціо Раванеллі, який перебуває у чудовій формі, із задоволенням скористався промахом Євтушка і спокійно проштовхнув м'яч у порожні ворота. Цей же чудовий форвард уже в другому таймі вивів Італію вперед.

Коли ж капітан господарів Паоло Мальдіні виконав блискуче соло, залишивши у себе за спиною український захист, і легко та витончено зробив результативний удар, матч, як на мене, став нецікавим. У час, що залишився, господарі мали незаперечну перевагу, але й із шкури не пнулися. Склалося враження, що вони навіть жаліли суперника.

Перший в історії нашого футболу офіційний виступ на рівні збірних у європейських змаганнях завершився не під переможні мелодії сурм. Звичайно, образливо. Але життя триває. Набуто певний досвід. Ним і мають скористатися ті, кому доручать провести відбірковий цикл чемпіонату світу. До речі, жеребкування підгруп відбудеться вже у грудні.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

***

Гандбол. Жінки. Кубок європейських чемпіонів. Мотор (Україна, Запоріжжя) — Беккелагетс (Норвегія) — 17:18. Кубок кубків. Спартак (Україна, Київ) — Леганес Аль-АМПО (Іспанія) — 30:15.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописи не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 366910.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311214.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.